

अथप्रतिष्ठामयूरवः प्रारभ्यते.

श्रीगणेशायनमः॥ १॥ महोपहल्लभाराघ्यजलोत्सर्गीपथोक्तवान्॥ प्रतिष्ठांसर्वेचानांनीलकंडोवदस्तस्मै॥ २॥ ॥ तचनल्काला
 विष्णुथर्मेन्तरे॥ ३॥ चैत्रेचाकाल्युनेवाफिज्येषेवामाप्तवेत्था॥ यायेवासुर्वेचानाप्रतिष्ठाशहस्रदासिते॥ रित्काम्यतिथिष्टुस्पात्सावा-
 रेकोमान्यकेतयेनि॥ तत्रेव॥ आषाढेदेतथामूलमुनरात्रयमेवचा॥ उद्येष्टाम्यवणरोहिण्यः पुर्वाभाद्रपदास्त्रणा॥ हस्तोरिवनीरेवती
 चपुष्योमृगशिरस्तथा॥ अनुराधातथास्वातीप्रतिष्ठासुप्रशस्यतइति॥ अन्नाषाढेदेइत्यनेनैवोन्तरापाटाप्राप्तप्युत्तरात्रयपद
 मुनराफल्युन्युत्तराभाद्रपदयोरथचित्॥ नारसिंहे॥ तेथामहाश्विनोभासउत्तमः सर्वकामदः॥ देवीतत्रसदाशहकपासुनापिप्र
 तिष्ठिता॥ भवतफलदासुंसाकर्कस्थेचद्वपस्थिते॥ नतिथिनन्तरनक्षत्रंनोपवासोन्नकारणम्॥ मातृभैरववाराहज्ञारसिंहत्रि
 षिकमा॥ महिषासुरहन्त्यश्वस्याप्याचेदक्षिणायने॥ क्वचिन्निषेधः॥ आर्द्धादिकेस्वतिथिरामकालेनक्षत्रहन्देदशकेस्थितेकी॥ वि
 वाहचोलब्रतबंधदीक्षासुरप्रतिष्ठादिनकार्यमेवेनि॥ अथसंभाराः॥ अर्कादिग्रहसमिधाप्रत्येकमष्टशतसंक्षेपपसे॥ आज्य-
 चवार्दिलोकपालादियागायपलगशादिसमिधाप्रत्येकमष्टसहस्रमष्टशतंवा॥ पुष्यमालाः॥ कुंकुमं॥ कर्पूरः॥ कस्तुरी॥ चंदनं॥
 शुगुणः॥ खुपदहनपात्रं॥ आरातिर्कं॥ घटाः॥ पादका॥ दर्पणं॥ बलिसामग्री॥ पायसभक्ष्यभोज्यनेवेद्यं॥ होमार्थमाज्यतिल-
 पवासुतफलादिकं॥ प्रतिकुंडविष्टराश्वत्वारः॥ प्रोत्तिकुंडस्कृस्कृवौ॥ आसनानि॥ त्रिसूत्री॥ श्वेतोर्णसूत्रं॥ सर्वतोमद्रादिरच-
 नायश्वेतरक्तपीतनीलहुष्णवर्णकाः॥ रूपनकलशाः॥ पल्लवाः॥ कदलीस्तंभाः॥ पताकादशा॥ ध्वजाश्वदशा॥ तेषांवेषुदं-

डा॥। वज्रभौक्तिक देहर्यशंवस्फटिकपुष्परागेंद्रनीलमहानीलाइतिरत्वाष्टकम्॥ हरितालकमनःशिलाभ्रककृष्णांजनमासि
कक्षसीसस्वर्णमास्त्रिकैगोरकाइतिधात्वष्टकं॥ तिलययसुङ्गगोधूमनीवारश्यामाकसर्वपद्मीत्यइतिबीजाष्टकं॥ सर्वर्णरजन-
ताम्बलोहत्रेसुसीसरंगरीत्यारव्यधात्वष्टकं॥ मधुपर्कपात्रसोवर्णताम्बंवार्थपात्रं॥ शक्त्येकद्वित्रिमाषस्वर्णशत्वाकास्थाप
नीयकलशारत्वानि॥ पोडशद्वारकलशः॥ अष्टोलोकपालकलशः॥ चेदिकलशाश्वत्वारः॥ वास्तुमंडलकलशः॥ कुण्डकल
शःकुण्डसरव्यया॥ निद्राकलशः॥ स्नपनकलशः॥ पञ्चवत्यारिंशत्॥ ४५॥ कलशासरव्ययाशशावाणि॥ धारासहस्राच्चितो
कलशो॥ गजाश्वस्थापनवल्मीकसंगमकूलद्वयवराहोत्वातराजद्वारमृदः॥ सुरामांसीवचाकुष्ठशेत्यहरिद्रादारुहरिद्राश
शीचंपकसुस्ताइतिसर्वेषिध्यः॥ पञ्चगव्यपृथक्पृथक्॥ व्रीहियवतिलगोधूमनीवारश्यामाकसुङ्गाइतिसप्तपात्यानि शस्या
सोपस्करा॥ इवेतद्वस्त्रं॥ चामरे॥ विचित्रवित्तानं॥ त्रयोदुक्लपद्मः॥ कत्विगवरणसामग्री॥ शिल्पयस्मृत्युगमित्यादिसंभूतसं
भारोमूर्तिप्रतिष्ठादिनात्प्राक्सप्तमदिनेपञ्चमदिनेद्विदिनेसद्योवाप्रज्ञसादग्रेमडपञ्चत्वातन्मध्येचतुरस्पापचहस्ताचतुरहस्ताच
हस्तोच्छ्रुतांवेदमिंडपीत्तरेचतुर्द्वारंस्मपनमंडपंनन्त्रवेदिकात्रयंकृत्वाशिल्पिस्थानात्मासादप्रादसिष्येनदेवंतत्रानीयात्मनेनि-
पायाचांतःप्राणानायस्य॥ मासाद्युक्तिरव्यास्यामूर्तोर्लिंगेवादेवकृत्वासान्निध्यार्थमायुःश्रीमर्वफलाक्षयस्त्रवकामईश्वरप्र-
तिकामोवाभसुकमूर्तिर्लिंगस्यवाप्रतिष्ठाकरिष्यइतिसकल्यगणपतिपूजनंपुण्याहवाचनंकृत्वा॥ प्रतिष्ठायाऽगभूतंभाव्यमे-

प्रति.
२

न तलुर्लभं ॥ यजमानात्मनः शक्यं करिष्ये मातृपूजनमिति मन्त्रसुन्त्कामा तृपूजनं नांदी आहं च हृत्वा चार्यं द्वित्वा द्वात्रिंशत् षोडशा-
 ष्टेचतुरो वाक्त्विजो हैचतुरो वाहूरपालान्वृत्वातो न संपूजये वमधु पर्कादिना ॥ सदस्यवरणमव्यवेतित्रिविक्रमादयः ॥ ततो मन्त्रमूर्ति-
 भवान्नाथसंसारोच्छेदकारक ॥ देवः पूजा हर्यथास्याङ्गुरुधर्मेन्द्रितिं च नुः ॥ संसारभयभीतेन अयं यजः सुभक्तिः ॥ प्रारब्धस्त्व-
 ससादेन निर्विघ्नं भवत्विति आचार्यप्राथ्य संतूर्य घोषं सपरिकरः संपूर्णकुपो भद्रं कर्णभिरिति मन्त्रेण महामङ्गलप्रदक्षिणी हृत्वं प-
 श्चिमद्वारे णप्रविशेत् ॥ ॥ अपकामं तु भूतानि पिशाचाः सर्वतो दिशां ॥ सर्वेषामविरोधेन ब्रह्मकर्म समारभद्र-
 लुक्तान्त्रसंषपान्विकीर्य देवाआचार्यतु यातु धानाअपयांतु विष्णो देवयजनं रक्षस्वेनिरसंहृत्वा वेदिकाग्नेयकोष्ठो स्थूपांवस्तु-
 दायेनमः ॥ वस्तु दमावाहयामि ॥ इत्यालभ्यस्तु गंधपुष्पादिनार्चयेत् ॥ ततः प्रादक्षिण्येन ॥ भद्रायेनमः भद्रां आवाहयामि इति-
 द्वितीयां ॥ अदितीं आवाहयामि ॥ इति तृतीयां ॥ नंदायेनमः नंदां आवाहयामि ॥ इति चतुर्थी ॥ मंडपाग्नेयकोणे ॥-
 भूत्येनमः भूतिं आवाहयामि ॥ इति प्रथमां ॥ १ ॥ सरस्वत्येनमः सरस्वतीं आवाहयामि ॥ २ ॥ पूर्वसंध्यायेनमः पूर्वसंध्यां आवा-
 हयामि ॥ ३ ॥ मध्यसंध्यायेनमः मध्यसंध्यां आवाहयामि ॥ ४ ॥ पश्चिमसंध्यायेनमः पश्चिमसंध्यां आवाहयामि ॥ ५ ॥ गायत्र्ये-
 नमः गायत्रीं आवाहयामि ॥ ६ ॥ सावित्रीं आवाहयामि ॥ ७ ॥ द्वहस्यतयेनमः द्वहस्यतिं आवाहयामि ॥ ८ ॥ अदित्ये-
 नमः अदितीं आवाहयामि ॥ ९ ॥ चिनतायेनमः चिनतां आवाहयामि ॥ १० ॥ पौर्णमास्येनमः पौर्णमासीं आवाहयामि ॥ ११ ॥ सिन्धिवा-
 नमः अदितीं आवाहयामि ॥ १२ ॥

त्वेनमः सिनीवार्लिंभावाहयामि ॥१३॥ इति षोडशस्थूणाः स्यस्वापूजयेत् । नागमात्रेन मद्दितिबलिः कार्यः ॥ सर्वेभ्योनमद्दितिशा-
स्वोद्धंधनानिपूजयेत् ॥ ततः पश्चिमद्दारेण निर्गत्य पूर्वदिग्दिवारतोरणपूजामारभेत् ॥ तत्र प्राच्यां स्कृद्दतोरणाय नमः ॥ अश्व-
त्यतोरणेन स्वरूपेन जरक्षसर्वविभान्निवारयेत्पूजयेत् ॥ उथनिरुलशृगेषु प्रादक्षिणयेनेद्रंधातारंभगमित्यादित्यन्यासंकुर्यात् ॥ द्वा-
रशारवयोर्फ्रवमध्यरचेति यस्कृद्य मर्चयेत् ॥ शारवामूलयोर्धन्यराश्ये रुपरिरत्नगभ्येत्प्रशांतशिशिरनामानोकलशोप्रतिष्ठा-
प्यपूजयेत् ॥ ततो हारदेशो इद्रमावात्यनमस्कृत्य इद्रायाहितिवानो इतिपीताकांध्यजंचालभ्यतारभिंद्रमिनितोरणोप-
रिनिदध्यात् ॥ इद्राय एतोदनबलिदानं ॥ अग्निमीठ इत्युग्वेदंपूजयेत् ॥ कर्णवेदः पद्मपत्राक्षोगाय त्रः सोमदेवतः ॥ अविगोश-
त्कविप्रेऽकलिकृत्यमेमरवेभवेतिध्यानम् ॥ तत्र श्रीसूक्तपावमानचसोमस्तूकसमगलं ॥ पौरुषं कृदस्तुकं च अमदेव्यन्तयेव-
त्कविप्रेऽकलिकृत्यमेमरवेभवेतिध्यानम् ॥ ततो हारपालजपः ॥ अथाग्नेयकोणे ॥ अग्नयेन मद्दित्यग्निमावात्यपूजयेत् ॥ अग्नआयाहीतिरक्तध्वजपूताकालभः ॥ त्वन्नो-
चेति हारपालजपः ॥ अग्नेयकोणे ॥ अग्नयेन मद्दित्यग्निमावात्यपूजयेत् ॥ अग्नआयाहीतिरक्तध्वजपूताकालभः ॥ त्वन्नो-
चेति हारपालजपः ॥ यास्येस्कृद्दहारतोरणाय नमः ॥ औदुंबरतोरणेन यज्ञंरक्षसर्वविभ-
ास्मद्दितिपत्ताकोश्यः ॥ अग्निदृतमितिएतोदनबलिः ॥ यास्येस्कृद्दहारतोरणाय नमः ॥ द्वारशारवयोः सोमाय नमः ॥ आ-
घान्निवारयेत्पूजयेत् ॥ शृगेषु पूष्योनमः ॥ मित्राय नमः ॥ वरुणार्थनमद्दित्यादित्यन्यासः ॥ द्वारशारवयोः सोमाय नमः ॥ आ-
घान्निवारयेत्पूजयेत् ॥ शृगेषु पूष्योनमः ॥ पर्जन्याशोकनामानोकुर्भोप्रतिष्ठायपूजयेत् ॥ ततो हारदेशोयममावात्यन-
याप्नमद्दितिवस्कृद्य मर्चयेत् ॥ शारवामूलयोः पर्जन्याशोकनामानोकुर्भोप्रतिष्ठायपूजयेत् ॥ यमस्यायमसुमत्तमभितितोरणोपरिनिधानं ॥ माषभक्तबलिदानं इषेत्वे-
मस्तुत्यपमायसोमभितिश्यामध्वजपूताकालभः ॥ यमसायमसुमत्तमभितितोरणोपरिनिधानं ॥ माषभक्तबलिदानं इषेत्वे-

तियजुर्वेदं पूजयेत् ॥ कातराक्षो यजुर्वेदस्मैषुभोविष्णुदेवतः ॥ काश्यपेयस्त्विप्रेद्रक्त्विकृत्वं मे मरवेभवेति यजुर्वेदध्यानम् ॥
 तत्र ॥ आगोभद्रातु वाकश्च आमुः शिशानकस्तथा ॥ यद्देवाग्निपित्रपठेत्ततोष्टोच पुनर्तुमां ॥ अभिधाअसिसामेवदीर्घस्तु स्तेक्ष-
 चं पठेत् ॥ आध्यायस्त्वपद् ॥ नमो अस्त्वं पर्वत्यः ॥ आहृष्टोन ॥ नमः शंभवे इत्येकाएकानिर्देवता क्रमात् ॥ वातारभिंदभित्ये-
 कां सोमं राजानमेकया ॥ अन्लपते मुहां इदः क्रचं वाचं समग्रं कं पठेत् ॥ अथ निर्कृतौ ॥ निर्कृत्येन भडिति निर्कृतिमावात्यपूज-
 येत् ॥ मोषुणः परापरेति पता कालभः ॥ अस्त्वं त्वं त्वं भिति इत्यजपता कोद्धृयणम् ॥ निर्कृतिं सपूज्या ॥ मोषुणडिति कृष्ण ब्रीत्यन्नं
 घृतसहितं बलिं दद्यात् ॥ अथ पश्चिमायां ॥ सभी मतो रणाय नमः ॥ प्राक्षतो रणेन यज्ञे रक्षसर्वविद्वान्निवारयेति पूजयेत्
 अथ त्रिशूलेषु ॥ अर्यम्णेनमः ॥ अंशवेनमः ॥ विवस्त्वते न भडित्यादित्यन्यासः ॥ द्वारशारवयोः अनिलाय नमः ॥ अनिलाय न-
 मडितिवस्त्वद्यम् ॥ शारवामूलयोर्धन्त्युं जोपरि सजीवनामृततनामानोर्कुभो प्रतिष्ठाय पूजयेत् ॥ तत्र वरुणभावात्यनमस्त्व-
 त्यतत्वायामीति इवेत ध्वजपता कालभः ॥ उदुत्तमवरुणेति तोरणीपरिनिधानम् ॥ नवनीतोदनवलिदानम् ॥ अग्नभायाही
 ति सामवेदं पूजयेत् ॥ सामवेदस्त्विपिंगासो जागतः शक्तदेवतः ॥ भारद्वाजस्त्विप्रेद्रक्त्विकृत्वं मे मरवेभवेति सामवेद-
 ध्यानम् ॥ तत्र जपः ॥ इद्राय सामग्रायतः ॥ अहमस्मिप्रथमजा ॥ सेतुं स्तरा ॥ स्तादिष्ठया ॥ गायति त्वागायत्रिणः ॥ कस्य नूनं
 कतमस्यामृतानामित्यादि ॥ अथ वायव्ये ॥ वायवेन भडिति वायुमावात्यपूजयेत् ॥ वायो येते तिथूमध्वजपता कालभः ॥

त व वाय वृत्त स्य न इति पता को चक्र यणम् ॥ वायुं संपूज्य यवौ दन बलि दानम् ॥ अथो न रे ॥ स प्रभाय तोरणाय न मः ॥ शान्नो देवी
ति तोरणा लंभः ॥ न्यग्रो धनो रणे न यजं रस सर्वे विभान्नि वारये ति पूजये त ॥ शृंगे षुत्व ष्ट्रेनमः ॥ स विच्छेन मः ॥ विष्णवे न मः इ
त्यादि त्यन्यासः ॥ हार शारवयोः ॥ प्रत्यूषाय न मः ॥ प्रभासाय न म इति वस्तु द्वयम् ॥ शारवा मूलयो धर्नदुश्मी प्रदनामानौ कुंभो
प्रति शाप्य पूजये त ॥ अत्र सोममावात्यनमस्तुत्य सोमो धेनुभिति स वणवर्णध्वजपता कालभः ॥ वर्ये सोमो नितोरणो परि
निधानम् ॥ प्रेय गवबलि दानं ॥ शान्नो देवी इत्यथर्ववेदं पूजये त ॥ स वर्णनयनो अवर्जुषु पृष्ठेदः पुरंदरः ॥ वेदो वेतान गो
न रस्त कर्त्ति कृत्यं मे मरवेभवेति तत् ध्यानम् ॥ अथ वर्णगिरसंचेव अथ वर्णशिरस तथा ॥ शात्यध्यायं च पठेत् ॥ अथ शान्ये ईशा
नाय न म इतीशानमावात्यपूजये त ॥ न मः शंभवे इति रक्तध्वजपता कालभः ॥ तमीशानमित्युच्यः ॥ गावे धुक्क बलि ॥ ॥
ईशानपूर्वयोर्मध्ये ॥ अनन्ताय न म इत्यनन्तमावात्यपूजये त ॥ न मो अस्तु सर्वेष्य इति मे घवर्णध्वजपता कालभः ॥ तद्वि-
ष्णोरत्मुच्यः ॥ विष्णोर्लुकभिति बलि दानम् ॥ पश्चिमनिर्कृति मध्ये ॥ ब्रह्मणे न म इत्यावात्यपूजये त ॥ यदेवा देव हेडन
मिति रक्तध्वजपता कालभः ॥ ब्रह्मजज्ञानमिति उच्चयः ॥ स नो मुख न स्य पति: इति पाय स बलि दानम् ॥ प्राच्यागणानां त्वे
ति गणो शंसंपूज्य ॥ न मो स्तु रुद्रेभ्यो ये भंति गिर्क्षेति ॥ मंडपाहृहिर्दिग्विद्यकरुद्रान्संस्थाप्य ते भ्यो बलि दत्वा ये केचित्ति ह
लो के षुआगता बलि कांक्षिणः ॥ ते भ्यो बलि भयच्छामिनमस्तुत्य सुनः पुनरितीशान्यां सर्वेष्यान म इति बलि दत्याचामेत् ॥

॥ इति मंडप पूजा ॥ ॥ अथ गुरुर्महावेद्यां सर्वतो भद्रदेवता: सामान्यप्रयोगोक्ता आवात्यसंपूज्यस्वकुंडे गिंस्थापयेत् ॥ तनः सर्वेषि होतारु स्तमेवाग्निं स्वस्वकुंडे प्रणयेयुः ॥ ततो गुरुः प्रासादात् रीशान्यान् नैकत्यावाहस्तमितवेद्यां त्रुतः शष्टिपदेवा स्त्वं पाठेऽसामान्यप्रयोगात्काः शिरब्दादिदेवता आवात्यसंपूज्यताभ्यो बलिदद्यात् ॥ कुंडेषु स्वस्वशारवीयपूज्यागोन्नरहोतारः प्रति देवतमष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतमष्टाविंशतिमष्टोवा प्रत्येकं समित्तिलाज्ये: कुंडसंरब्धयाविभज्य चुहु सर्वममंच्वेः ॥ ततः पंचसंरब्धयापन्चविंशतिसंरब्धयावाविल्वेस्त्वं हीजेवीवास्तोष्यत इति चतुर्त्सूभिः वास्तोष्यते भवास्थूणामिति चतुर्हुत्वाज्ञघोरेभ्योऽथ घोरेभ्य इत्याज्येनाष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतवावास्त्वं सधानाय चुहु सुः ॥ ततो रसो द्वयपूवमानस्त्रुक्ताभ्यामिसूभ्याप्रासादं वेष्यपरितो जलदुग्धयोः दृथगविद्धिन्नेधारेदत्यापीठे पूजितां हैमीवास्त्वं प्रतिमांदधिदूवाससधान्येष्टोवालगंधासत्पुष्ययुते: पक्षमृद्गांडे संस्थाव्यतस्यिधाय चुतुः शष्टिधाभाजितग्रासादाग्नेयकोणेकोणपदादुत्तरेभाकाशपदेजातुः मान्यगतं छित्वाजलेनापूर्यगंधपुष्याणिप्रस्त्रियमृद्गाडतत्रनिधायगतं तथेव मृद्गापूरयेत् ॥ मृद्गाधिक्येश्वरभास्त्रं ॥ इत्थं वास्त्वं पूजां कुलत्वागुरुमंडपेशानभागेवेद्यां ग्रहानधिदेवता: प्रत्यधिदेवताविनायकादीन्द्रपचलोकपालां अवात्यसंपूजयेत् ॥ ततो ऋत्याजः समित्तवर्ज्येरष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतमष्टाविंशत्यस्थान्यतमसंरब्धयाकुंडेषु विभज्य चुहुत्वावलीन्दत्त्वापूरणाहुतिं चुहुः एतम्नंत्रप्रकारादिकं सामान्यप्रयोगेऽक्तम् ॥ अथ गुरुः स्मानमंडपे ॥ ॐ नमो नारायणायेत्यमित्तपञ्चगव्येन मृद्गामव-

दिकाब्यं च सं प्रोक्ष्य ॥ तत्र दसि इवेदिकाया मासृतवालु कायामक्षते: स्वस्ति कं कृत्वा तत्र च भद्रपीठं निधाय वेदिकायाः पञ्चा-
द्वारा विपूर्णान्संपत्त्वान्यद्वक्तव्यान् मृत्युवृक्षीयकषायगो मूत्रगोमयभस्मगंधीदके: प्रद्वृद्धिदक्षसंस्थपंक्ति कृपेणा-
द्वारा विपूर्णान्संपत्त्वान्यद्वक्तव्यान् मृत्युवृक्षीयकषायगो मूत्रगोमयभस्मगंधीदक्षसंस्थपंक्ति कृपेणा-

पूर्णाहुनिंहुत्वा प्रतिमांकुशैः संभार्ज्य मधुषृष्टाभ्यं गेनदेवस्य ब्रणभर्गं हृत्वा पंचगव्येन दृथक् दृथक् रूपापित्वा पुनः संपूज्य-
शोरववादेन रथादिनादेव महामंडप प्रादक्षिण्ये न रूपान मंडपमानयेत् ॥ तत्र एतु रुद्धक्षिण्ये द्याभद्रं कर्णेभिरिति प्राइः सुखवेदवं अ-
द्रासने निवेश्य पूर्वकल्पितवट्कलशे अवृत्यं हिरण्यादिसहितं कलशादेव समीपे निधाय काशीकुशस्थलीमायावंत्ययोध्या-
मधोः पुरी ॥ शालियामंसगोकर्णेन र्मदाच्च सरस्वती ॥ तीर्थान्येतानिकुम्भे स्मिन् विशंतु ब्रह्मशासनात् ॥ झपारुदासरोजाक्षी-
पद्महस्ताशशिप्रभा ॥ आगच्छतु सरिज्ये ध्वगंगाप्रणाशिनी ॥ नीलोत्पलदलश्यामापद्महस्तां बुजेष्टणा ॥ आयातु य-
सुनादेवीकूर्मयानस्थितासदा ॥ प्राची सरस्वती पुण्यापयोष्णी गोतमी तथा ॥ ऊर्मिलाचद्रभागाच सरयूगंडकी तथा ॥ जबुका-
चशतद्वृश्वकलिकास प्रभातथा ॥ वितस्ताचविपाशाच शर्मदाच पुनः पुनः ॥ गोदावरीमहावर्ताशकेरावर्तमार्जनी ॥ कावे-
शीकोशिकीचेव तृतीयाच महानदी ॥ विटं काप्रतिकूलाच सोमनंदाच विश्वुता ॥ करतो यावेव वर्ती देविकावेषु काचया ॥
भान्नेयगंगावेतरणीकाशिमरीन्हादिनीचया ॥ प्लाविनीचशब्दासाकल्माषाशांसिनी तथा ॥ वसिष्ठाच अपापाचसिंधु-
वया रुणी तथा ॥ ताम्बाचेव विसंध्याच तथामंदाकिनी परा ॥ तेलकाढीचपाराच दुष्मिर्जकुली तथा ॥ नीलगंभाच षोधाच
पूर्णचंद्राशशिप्रभा ॥ अमरेशं प्रभासं च नेमिषं सुकरं तथा ॥ आषाढीडिभारत्वं भारभूतं बलाकुलम् ॥ हरिश्वद्रपरुद्ध-
मध्यं मध्यमके शवरं ॥ श्रीपर्वतं समारव्यातं जलेश्वरमतः परं ॥ आम्बातके शवरं चेव महाकालं तथेव च ॥ केदारसुत्तमं गुत्यं

महाभैरवयेव च ॥ गया चैव कुरु क्षेत्रं गुत्थं कन्त्र वलंतथा ॥ विमलं च द्वं हासं च माहेंद्रं भीम मष्टमं ॥ वरुचाप दं रुद्रकोटि इंजविमु-
कं महालयम् ॥ गोकर्णं भद्रकर्णं च हेमासंस्थानमष्टमम् ॥ छागलाकं द्विरुद्धं च कोटि मंडले श्वरम् ॥ कालं जरवनं चैव देव-
दारुवनं तथा ॥ शंकुकर्णं तथैवे हस्थले श्वरमतः परम् ॥ एतान घञ्चतीर्थानि गुत्थसे ब्राणि सर्वशः ॥ तानि सर्वाणि कुम्भे स्मि-
न्दिशं तु ब्रह्मशासनादिति ॥ मंत्रेण तीर्थानि त्रावात्थ ॥ देवं स्वपयेत् ॥ यजमानश्वशिल्पि वर्गं यथा शक्ति पूजयेत् ॥ ततो
गुरुर्बहिर्निर्गत्यसि इद्यथैव तपाय से रुद्धं वक्तव्यिति प्रागादिदिक्षु बलिं दत्याचम्यदेव समीप मागत्य त्रातारभिद्विमित्यादिद-
शलोकपालमंत्रै मंडपांतर्दिक्षु रक्षांकृत्वा देवस्यामेचतुरो ब्राह्मणानुपवेश्यस्त्रिवाचयेत्तेभ्यश्वदक्षिणां दत्यादेवं स्मापयेत् ॥
अग्निमूर्त्येति मृदा यज्ञायज्ञाव इति कषायैः गायत्र्यागो भूत्रेण गंधद्वारा भितिगोमयेन मानस्तोक इति भस्मना तत्सवितुषि
ति गंधतोयेन ॥ ततः पंचकलशोनपंचदेवत्यैः नमः शंभवेति प्रथमेन ॥ हृसः शूचिषदिति द्वितीयेन ॥ याते रुद्रेति तृतीयेन
विष्णोरराटेति चतुर्थेन ॥ ब्रह्मजज्ञानमिति पंचमेन ॥ संस्नाप्य ॥ शतजीवति दूर्बाक्षतपुष्यैः संपूज्य ॥ वरुचेणा च्छुद्धितीयवे-
द्यां भद्रं कर्णेभिरिति मंत्रेण भद्रा सनं निधाय ॥ स्तीर्णबहिरिति श्रागग्रान्तुशानोस्तीर्ण ॥ तच्च प्रणवेन देवं निधाय प्राङ्मुरवउद्द-
द्युं भद्रं कर्णेभिरिति मंत्रेण भद्रा सनं निधाय ॥ कुंकुमाक्षेन सूत्रेण लिंगमावेष्य प्रतिमाया सुरवंलिंगस्य च नेत्राणि स्फूर्णशलाक्याचिन्देवानामेत्यधर्मि-
द्युं मुख्यो भूत्वा ॥ कुंकुमाक्षेन सूत्रेण लिंगमावेष्य प्रतिमाया सुरवंलिंगस्य च नेत्राणि स्फूर्णशलाक्याचिन्देवानामेत्यधर्मि-
द्युं मुख्यो भूत्वा ॥ ऊर्ध्वाधः एष गभूतं पद्मपुठ इयं चाकृष्णो नेत्रिकत्ययेत् ॥ नेत्रमध्येत्रिभागेन कन्त्रीनि कामिति कत्ययेत् ॥

तदानकश्चित्पुरतस्तिष्ठेत् ॥ सुवर्णपायसंभूत्यभोज्यमादैर्चशीघ्रं दशयेत् ॥ ततः शिल्पीलोहेनोह्निरवेत् ॥ गुरुर्मधुसर्पि-
भ्यामध्यज्येमंसे गंगेऽनि मंत्रेणाभ्यज्य पुनर्मृद्गीभयाभ्यास्तापयेत् ॥ यजमानः सुवर्णशलाकास्तानवरूपादिकंचशिल्पि-
नेदत्वा सहिरण्यांगां गुरुवेदद्यात् ॥ गुरुरुत्तरस्यांवेद्यांभद्रासने देवस्थापयित्वा ॥ कलशोनसमुद्रज्येष्वाइति संस्ताप्य
संपूज्यदूर्धाक्षतान्मूर्धिदत्वाप्रार्थयेत् ॥ नमस्तेर्चस्तरेशा निप्रकुतेविश्वकर्मणः प्रभाविताशेषजगद्वाच्चि तु भ्यन्नमोन
मः ॥ त्वयिसंपूजयामीशानारायणमनामयं ॥ हरिताशेषदोषेश्वरकद्विषुक्तासदाभवेति ॥ ततो देवस्यदक्षिणहस्तेम
तिमाविनस्ति मात्रमूर्णास्तूत्रं कनिकददितिमंत्रेणवद्धीयात् ॥ सर्वसत्त्वमयं शांतं परं ब्रह्मसनातनम् ॥ त्वास्तेवालंकरिष्या-
मित्वं वंद्यो भवतेनमः इतिपठित्वा चतुर्भिः कलशोः स्तपयेत् ॥ इदमापदत्याद्येन ॥ आपोदेवीरितिद्वितीयेन ॥ इममे-
गंगेऽनि त्रृतीयेन ॥ तत्यायामीतिचतुर्थेन ॥ ततो गिर्मूर्धेत्यष्टपलमूर्तिकाकलशोनवरुणस्योत्तंभनमसीति शहद्वोद-
केन ॥ तत्सवितुरितिद्वादशपलगोमूत्रकलशोन ॥ आपोहि ष्ठैतिशहद्वोदकेन ॥ प्रसद्येतिसुष्ठिसंमितभस्मकलशोदकेन ॥ यो-
वद्वितिशहद्वोदकेन ॥ पयः एथिव्यामितिभिपलसंमितपञ्चगव्यकलशोदकेन ॥ देवीरापदतिशहद्वोदकेन ॥ आप्यायस्तेतिषो-
डशपलक्षीरकुंभेन ॥ तस्माअरंगमामवदतिशहद्वोदकेन ॥ दधिकाव्याइतिपञ्चविंशतिपलदधिकुंभेन ॥ सुंजानदतिउदकेन ॥
ष्टतवतीतिसपलदृतकुंभेन ॥ देवस्यत्वेतिजलेन ॥ मधुवाताइतिभिपलमधुकुम्भेन ॥ आपोअस्मानितिजलेन ॥ आयं गो-

सुगंधतैलेनाभ्यज्या। दुपदादिवे
रितिविपलशर्कराकुंभेन॥ आपोहयहृहतीइत्युदकेनमहात्म्य॥ यज्ञायज्ञावइतिवस्त्रेणासंमार्ज्य॥ सुगंधतैलेनाभ्यज्या। दुपदादिवे
रितियवशा। लिगोधूममस्त्ररवित्त्वन्त्रपैसुहृत्य॥ यातेरुद्दिशिवातनूरितियक्षकर्दमेनानुलिपेत्॥ यक्षकर्दमस्त्र॥ कर्त्तूरिकायाद्वै
तियवशा। लिगोधूममस्त्ररवित्त्वन्त्रपैसुहृत्य॥ यातेरुद्दिशिवातनूरितियक्षकर्दमेनानुलिपेत्॥ यक्षकर्दमस्त्र॥ कर्त्तूरिकायाद्वै
भागोद्वैभागोकुंकुमस्यचंदनस्यत्रयोभागः॥ शशिनस्त्रेकएवहीत्युक्तः॥ ततोजटाभास्यानुलिप्य॥ मानस्तोकेप्रतहिष्टुरि
तिकलशाद्येनस्त्रापयित्वा॥ अपामसोमभिनिपंचामृतेन॥ अयंराजावरुणोनुमन्यतांविश्रोयथासंक्षेपयाँसि॥ आप्यायस्त्रयदि
तिकलशाद्येनस्त्रापयित्वा॥ अपामसोमभिनिपंचामृतेन॥ अयंराजावरुणोनुमन्यतांविश्रोयथासंक्षेपयाँसि॥ आप्यायस्त्रयदि
तमसोमविश्वाभिरूतिभिः॥ अप्स्वग्नेसधिष्ठवइतिपञ्चभिःसालयेत्॥ गंधद्वाराभितिगंधोदकेन॥ यज्ञायज्ञावइतिपञ्चपल्लव
कषायकलशेन॥ याभोषधीरितिओषधिकलशेन॥ जोषधीरितिसितपुष्पकलशेन॥ शांताद्यथिवीरितिशांत्युदककलशेन॥ याः
फलिनीरित्यष्टफलकलशेन॥ हिरण्यगर्भइतिस्त्रवर्णकलशोदकेन॥ हविष्ठतीरितिशृगोदकेन॥ धान्यमसीरित्यान्योदकेन॥
सहस्रासभितिसहस्रधाराकलशोदकेन॥ यादिव्याइतिसर्वेषधिजलेन॥ नमोऽस्त्रसर्वेभ्यइतिपञ्चपल्लवोदकेन॥ अष्टोव्यरव्य
त्कुम्भइतिरत्नोदकेन॥ इमंमेगंगेइतितीर्थोदकेन॥ पुनरष्टभिःकलशोऽपर्वकस्त्रितेःससुद्रसंशितेःस्त्रपयेत्॥ कयानभित्रभि
तिक्षारोदकेन॥ भाष्यायस्त्रेतिक्षीरकुंभेन॥ दधिकाव्याइतिदधिकुंभेन॥ घृतवतीरितिघृतकुम्भेन॥ पयःस्त्रिव्याभितिइक्षुरस-
लशैःस्त्रापयेत्॥ नवन्नोअग्नेइतिशात्मलिपल्लवेन॥ सुगंधतैलेनाभ्यज्या। देवंबहिरितिस्त्ररोदककुंभेन॥ स्वादिष्ठयेतिस्त्रादूदकेन॥ सरस्तीयोन्याभितिगभोदकस्यपुनर्दशभिर्लोकपालक-
कुंभेन॥ देवंबहिरितिस्त्ररोदककुंभेन॥ त्वन्नोअग्नेइतिशात्मलिपल्लवेन॥ सुगंन्नःपंथेतिजंबूपल्लवेन॥
लशैःस्त्रापयेत्॥ नवन्नोअग्नेइतिशात्मलिपल्लवेन॥

अस्तन्वंतमितिअशोकपल्लवेन॥ तत्त्वायामीतिष्ठक्षपल्लवेन॥ स्तुगांलः पंथोतिजंचूपल्लवेन॥ अस्तन्वंतमितिअशोकपल्लवेन॥
 तत्त्वायामीतिष्ठक्षपल्लवेन॥ यायोयेतइतिचूतपल्लवेन॥ वयंसोमेतिदृपल्लवेन॥ तसीशानमितिबिल्वपल्लवेन॥ नमोस्तसर्पे
 भ्यइतिनागपल्लवेन॥ ब्रह्मजज्ञानमितिपलाशपल्लवेन॥ ततः स्तुगंगलघोषेश्वरुर्भिः कुंभेरेकेनवाङ्गभोदकेनदेवंस्तापयित्वा
 स्तुगंधिनासितवस्त्रेणपरिमृज्यविश्वतश्वक्षरितिसकलीकृत्यदेवमावाहयेत्॥ एत्यहिमगवन्विष्णोलोकानुग्रहकाम्यपा
 यज्ञभागंगृहाणेमंवासुदेवनमोस्तते॥ हिरण्यवर्णेतिपाद्यमर्घ्यं॥ विभ्राडित्याचमनीयं॥ अ्यंब्रकमितिचंदनादि॥ वेदाहमि-
 त्स्तपवीतम्॥ युवास्तवासेतिवस्त्रं॥ वेदाहमित्यत्तरीयम्॥ इदंविष्णुरितिपुष्ट्यम्॥ धूरसीतिधूपं॥ चंद्रमामनसः इतिदीपम्॥
 अन्नपतेऽतिनैवेद्यं॥ आचमनंपुष्ट्यांजलिंदत्त्वाप्रार्थनांकृत्वास्तानवस्त्रेनेवेद्यादिकेशिल्विनदद्यात्॥ इतिदेवस्तपनविधिः
 ॥ अथपुरुषसूक्तेनस्तत्वा॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठगोविंदत्यजनिद्रांजगत्पते॥ त्वयिस्तुसेजगत्क्षसंउत्तितेचोत्तितंजगदिनि॥ तसुत्सा
 व्यरथमारोव्यप्रासादप्रादक्षिण्येनानीय॥ यागमंडपपश्चिमद्वारि॥ आहृष्टोनैतिप्रवेश्य॥ वेद्याः पश्चिमभागेउपवेश्यमधु-
 पकंकुर्यात्॥ ततोवेद्यांकुशानास्तीर्यतदुपरिषाम्यामास्तीर्य॥ वेद्याः पूर्वादिदिक्षविष्णुमधुस्त्रदनभिविक्रमवामनानाम-
 यकोणेषुश्रीधरत्वषीकेशपद्मनाभद्रामौदरांश्वपूजयेत्॥ शिवादिष्ठतिष्ठायांतुनमः शंभवेऽतिष्ठायांनिवेश्य॥ पूर्वादिदि-
 क्षा॥ भवशर्वमीशानंपश्नुपतिं॥ आग्नेयादिकोणेषुरुद्गुणंभीमंमहांतंचपूजयेत्॥ ततः शम्यायांदेवंस्थापयित्वा॥ विभि-

वर्णेद्वमाच्छाद्या। देवस्यशिरोदेशोभूमोसहिरण्यनिद्राकलशंनमोदेवीकृपक्षयेऽतिजाप्यायस्तेनिमधुसर्पिभ्यांदेवमभ्यज्य
यातेरुद्गेतिलसषषिःउपलिप्यगंधादिनाभ्यर्च्य वृहस्यतेपरीतिसितंपरिधानदद्यात् अत्रदेवस्यद्वृहस्यतेपरीतिमन्त्रे
णहस्तेकंकणबंधनमित्येके॥ ततोदेवस्यपादनाभिवक्षःशिरस्मविष्वतश्वकृरित्यालंभनं॥ ततस्तदक्षिणपाश्वेष्ठ
भ्रंव्यजनं॥ चरणदेशोपादुका॥ पाश्वर्वयोःशान्तिकुम्भो॥ आसनदर्पणघटाभस्यफोज्यजलपात्रादिक्वचदेवस्यपुरतःस्थाप
येत्॥ कूतेभ्यःभस्म॥ दर्भात्तलेदेवस्यपरितोरक्षार्थंप्राकारञ्चयकुत्वामंडपाद्हिर्गत्वाप्रतिदिशांलोकपालेष्योगंधादिपूर्
व्यकंबलिंदत्याभूतेभ्यश्वच्यबकमिति बलिमन्त्रस्तु॥ पूर्वदिग्बासिभ्योदिक्पतिभूताप्तिपतिदिपुद्रदिमातृदिक्क्षेत्रपाल
भ्योनमदुत्येवंप्रतिदिशां॥ ततःआचम्यहोमंकुर्यात्॥ तद्यथा॥ ॐपरायविष्ववात्मनेनमःस्त्वाहेतविष्णवे॥ अन्यदेवतायां
शिवात्मनेनमहत्याद्यूहः॥ अनेनाष्टोत्तरशतमष्टाविशातिरथेवातिलेयवेवाप्रत्येकंहत्वाप्रतिमायांन्यासंकुर्यात्॥ अंपाद
योः॥ उंत्वदये॥ मंललाटे॥ इतिप्रणवंन्यसेत्॥ भूःपादयोः॥ भूवःरुदये॥ स्वर्ललाटे॥ इतिव्यात्वतीन्यसेत्॥ अंतालुके
आंसुरवे॥ इंदक्षिणनेत्रे॥ ईवामनेत्रे॥ उंदक्षिणकर्णे॥ ऊवामकर्णे॥ कंदक्षिणगंडे॥ कंवामगंडे॥ लंदक्षिणनासापुटे॥
त्वंवामनासापुटे॥ एंऊच्छैषि॥ एंअधरोष्टे॥ ॐऊर्ध्वदंतपंक्तो॥ अंललाटे॥ अःजिक्षायां॥ यंत्वचि॥ रंच
क्षेषोः॥ लंनासिकायां॥ बंदशनेषु॥ शंभ्रोत्रयोः॥ पंउदरे॥ संकटो॥ हंत्वदये॥ क्षंनाभ्यां॥ लंलिंगे॥ पंफंबंभंमंदक्षिणवाहो

मध्य-

ति-
८

नंथं धं नं वा मवा हो ॥ टं ठं डं णं दक्षिण जं घायां ॥ चं छं जं झं वा मजं घायां ॥ कं रं गं घं डं सर्वं शुलिषु ॥ इति मातृ कान्यासः ॥
अं रविन्द्रं द्वाभ्यां नेत्रयोः ॥ फौ माय त्वदये ॥ बुधाय स्कं धे ॥ वृहस्पतये जिव्हायां ॥ शुक्राय ललाटे ॥ राहवे
पादयोः ॥ केतुभ्यः केशेषु ॥ रोहिणीभ्यो त्वदये ॥ मृगशिरसे शिरसि ॥ आद्रायै केशेषु ॥ पुनर्वसवे ललाटे ॥ पुष्याय मुरवे ॥ आश्ले
षाभ्यो नासायां ॥ मधाभ्यो दं तेषु ॥ पूर्वाफाल्यु निभ्यो दक्षिण कर्णे ॥ उत्तराफाल्यु निभ्यो वाम कर्णे ॥ हस्ताय हस्तयोः ॥ चिन्नाये द-
क्षिण कर्णे ॥ स्वात्ये वाम कर्णे ॥ विशारदा अनुराधा भ्यस्तनयोः ॥ ज्येष्ठाभ्यो दक्षिण कुक्षी ॥ मूलाय वाम कुक्षी ॥ पूर्वाषाढाभ्यः क
ठिपाश्वर्मोः ॥ उत्तराषाढाभ्यो लिंगो ॥ श्रवणधनि ष्ठाभ्यो दृष्टयो ॥ शतभिषेष्यो नेत्रे ॥ पूर्वाभाद्रपदाउत्तराभाद्रपदाभ्यो ऊर्वोः ॥ रे
वतीभ्योऽस्त्रिनीभ्यो जं घयोः ॥ भरणिकृति काभ्यः पादयोः ॥ खचाय नाभ्यां ॥ सप्तर्षिभ्यः कं रे ॥ मातृ कामडलाभनमः कटिदेशो
विष्णुपदेभ्यः पादयोः ॥ नागवीभ्ये अंगवीभ्ये वनमालायां ॥ ताराभ्यो रोमकूपेषु ॥ अगस्त्याय कोस्कभो ॥ इति ग्रहादिन्यासः ॥
चेत्रायनमः शिरसि ॥ वैशार्द्धाय मुरवे ॥ ज्येष्ठाय त्वदये ॥ आषाढाय श्रावणाय स्तनयोः ॥ भाद्रपदाय उदरे ॥ आश्विनाय कट्या ॥
कार्तिकाय मार्गशीर्षयो ऊर्वोः ॥ पोषाय माघाय जं घयोः ॥ फाल्यु नाय पादयोः ॥ संघत्सराय परिवत्सराय इडवत्सराय वत्सरा
यनमः इति दक्षिणी धर्ति ॥ श्रादक्षिण्ये ननु तुर्षबाहुषु ॥ पर्वते भ्यो नमः संधिषु ॥ ऋतुभ्यो लिंगो ॥ ऋहोरात्रेभ्यो जस्तिषु ॥ शुणा-
यनमः इति दक्षिणी धर्ति ॥ श्रादक्षिण्ये ननु तुर्षबाहुषु ॥ पर्वते भ्यो नमः पादयोः ॥ मन्वतरे भ्यावाहवे ॥ प
यलवाय काष्ठाये रोमस्तु ॥ कृताय मुरवे ॥ चेत्राय त्वदये ॥ हृषाराय नितं वे ॥ कलिषु गायनमः पादयोः ॥ मन्वतरे भ्यावाहवे ॥ प

रायपराधीयजंघयोः महाकल्पायशारीरे उदगच्छनायदक्षिणायनायपादयोः विषुद्वत्तेसर्वैरुलीषु इतिकालन्यासः ब्राह्मणाय
सुरवे क्षत्रीयायवाच्होः वैश्यायऊर्वोः शूद्रायपादयोः संकरजेभ्योनमः पादाय अनुलोपजेभ्योनमः भवागसंभिषु ग्रन्थ्योनमः सुरवे
अजाविकाभ्योनमः हस्तयोः ग्राम्यारण्यपकुभ्योनमः सर्वत्र इतिवर्णन्यासः भेषभ्योनमः केशोषु अप्नेभ्योनमः रोपस् नदीभ्योनमः
सर्वगतेषु समुद्रेभ्योनमः कुक्षिदेशो इतितोयन्यासः ऋग्वेदायनमः शिरसि यजुर्वेदायनमोदक्षिणमुजे सामवेदायनमोवाममुजे स
वैपनिषद्योनमः तटदये इतिहासपुराणेभ्योनमः जंघयोः अ॒वर्णगिरसेभ्योनमः नाभो कल्पसूत्रेभ्योनमः पादयोः व्याकरणायपके
तक्ष्यः कठे मीमांसायेनिरुक्तायत्तदये छंदोज्योतिः शास्त्रेभ्योनमः नेत्रयोः गीतभूतशास्त्रेभ्योनमः शोभयोः आयुर्वेदायदक्षिणमु
जे भृशायेनिरुक्तायत्तदये नीतिशास्त्रेभ्योनमः पादयोः वश्यतंत्रायनमः जोषयोः इतिविद्यान्यासः वि
वेनमः मूर्धि सूर्यन्दृत्सोकायनमोनेभयोः अनिलसोकायनमोग्राणे व्योम्नेनमः नाभ्यां समुद्रेभ्योनमोवस्त्रिदेशो एथिव्येनमः पादयोः
इतिवैरजन्यासः हिरण्यगभायनमः शिरसि कृष्णायनमः केशोषु रुद्रायनमोललाटे यमायनमोमुकुत्यास अ॒श्विभ्यांनमः कण्ठयोः
वैश्वानरायसुरवे महेभ्योनमोग्राणे वस्त्रेभ्योनमः कंठे रुद्रेभ्योनमः दंते सरस्त्वत्येनमः जिह्वायां इंद्रायनमः दक्षिणमुजे बलयेनमोवा
ममुजे प्रत्यादाय दक्षिणस्तने विश्वकर्मणेवामुजने नासद्यपदक्षिणमुक्त्वो अवनतादिभ्यो वामकुह्यो वरुणायहस्तयोः फित्राय गादयोः विश्वेभ्योद्देवे
जातुभव्ये पितृभ्योनमः जंघयोः रादसेभ्योनमः गुल्फयोः पिशाचेभ्योनमः दक्षिणपाद अस्तरेभ्योन
भ्योनमः ऊरुमध्ये वितृभ्योनमः जातुभव्ये यज्ञेभ्योनमः जंघयोः

मः वामपादे विद्याधरेभ्योनमः पादयोः ग्रहेभ्योनमः पादतलयोः शुत्यकेभ्योनमः गुरुदे पूतनादिभ्योनमः नरदेषु गंपवैभ्योऽजोष्योः
मः वामपादे विद्याधरेभ्योनमः पादयोः ग्रहेभ्योनमः पादतलयोः शुत्यकेभ्योनमः गुरुदे पूतनादिभ्योनमः नरदेषु गंपवैभ्योऽजोष्योः
कार्तिकेयाय गणेशाय कटिपाच्चयोः इतिदेवयोनिन्यासः मल्यायनमः मूर्दनि कूमाय० पादयोः नृसिंहायनमः ललाटे वाराहायन
मः जंघयोः वामनायनमः सुरवे परमुरामायत्तदि रामायदाहुषु कृष्णायनाभ्यां बुद्धायबुद्धो कल्किनेजान्वोः केशायनमः शिरसि
नारायणाय सुरवे माधवाय० ग्रीवायाम् गोविंदायनमः बाह्यः विष्णवेनमः तद्दये मधुसूदनायनमः एष्टे चिविकमाय० कर्त्त्वा वाम
नारायणाय सुरवे अर्थात् श्रीधरतत्त्वोकेशाभ्यां० जंघयोः पद्मनाभायनमः शुल्कयोः दामोदरायनमः पादयोः इतिमूर्तिन्यासः अश्वमेधा-
नायनमः जठरे श्रीधरतत्त्वोकेशाभ्यां० जंघयोः पद्मनाभायनमः शुल्कयोः दामोदरायनमः पादयोः इतिमूर्तिन्यासः अश्वमेधा-
नायनमः जठरे श्रीधरतत्त्वोकेशाभ्यां० जंघयोः पद्मनाभायनमः शुल्कयोः दामोदरायनमः पादयोः इतिमूर्तिन्यासः अश्वमेधा-
नायनमः सूर्भि नरमेधायनमः ललाटे राजसूयायनमः सुरवे गोसवायनमः कठे द्वादशाहायनमः तद्दिं आर्थीनेभ्योनमः नामो सर्व
यनमः सूर्भि नरमेधायनमः ललाटे राजसूयायनमः सुरवे गोसवायनमः कठे द्वादशाहायनमः तद्दिं आर्थीनेभ्योनमः नामो सर्व
जितेभ्योनमः दक्षिणकव्या सर्वमेधाय० वामकत्वा अग्निष्ठोमायलिंगे अतिरात्रायनमः वृष्णयोः आप्तोर्यामायऊर्वर्णोः षोडशिनेजा-
न्वोः उत्थ्याय० दक्षिणजंघायां वाजपेयायनमः वामजंघायां अत्यनिष्ठेमायदक्षिणवाही चातुर्मास्यायनमः वामवाही० सोत्राम-
णये० हस्तेषु पञ्चषिष्ठभ्योनमः अंगुलीषु दर्शपोर्णमासाभ्यां० नेत्रयोः सर्वेषिष्ठभ्यो० रोमकूपेषु स्वाहाकारायवषट्कारायनमः सून
योः पञ्चमहायज्ञेभ्यः पादांगुलीषु आहवनीयाय सुरवे दक्षिणाग्नयेत्तदये गार्हपत्यायनाभ्यो वैद्येत्तदे प्रवर्ग्यायमूष्णेषु सर्वन-
योः अथमूलन्यासः आयुधन्यासः शक्तिन्यासः अंगन्यासः इति विविक्तमाय० पादयोः इध्येभ्यो० बाहुषु दर्भभ्योनमः केशोषु इतिक्रतुन्यासः अयमूलन्यासः आयुधन्यासः शक्तिन्यासः अंगन्यासः इ-
स्यः पादयोः इध्येभ्यो० बाहुषु दर्भभ्योनमः केशोषु इतिक्रतुन्यासः अयमूलन्यासः आयुधन्यासः शक्तिन्यासः अंगन्यासः इ-

नोः स्तुद्रष्टंतरेतिज्ञवोः स्वस्तिनः जब्दे दीर्घुत्वाहृदये श्रीवश्चतेतिकंठे त्रातारभितिवक्ते अंबकमितिस्तनयोः नेत्रयोः पूर्पानभि
 निमूर्भि अथद्वादशाक्षरनारायणस्यमूर्तिन्यासः औंकेशावाय इतिशिरसि नंनारायणायेतिमुखवे मोंमाधवायेतिगृहीवायां भगवेवि
 दायेतिकंठे गंविष्णवेइतेएष्ठे वंभुस्तुदनायकुक्षो तेंचिविक्रमायकत्वां वांवामनायनमः जंघयोः संक्षेपरायायुत्त्वे देत्तपीकेशायद
 क्षिण्युत्त्वे वापद्यनामायवामपादे यंदामोदरायदक्षिणे अंहुत्तदयायनमः त्तदये ओंविष्णवेनमः शिरसि ब्रह्मणेशिस्त्वार्या फ्रवाप
 कवचे चक्रिणेनेत्रयोः चक्रिणेनमः अस्त्रायफूट अस्त्रंहस्तयोः नमः शंभवेइतिगायत्रेदक्षिणनेत्रे विजयायनमः सावित्र्येवामनेत्रे
 चक्रिणेचक्रस्त्रपायपिंगलारुद्धंसर्वदिक्क इत्यष्टागविष्णुमन्त्रन्यासः सहस्रशीर्षेतिपादयोः युक्तवेतिजंघयोः एताव्यनस्येतिजान्वोः
 चक्रिणेचक्रस्त्रपायपिंगलारुद्धंसर्वदिक्क इत्यष्टागविष्णुमन्त्रन्यासः तस्मादृग्डितिवृष्णे तस्मादृग्डितिवृष्णे तंयजमिति-
 भिपादूष्येतित्यवोः तस्मादृग्डितिवृष्णे तस्मादृग्डितिकत्वा तस्मादृग्डितिवृष्णे तस्मादृग्डितिवृष्णे तंयजमिति-
 भिपादूष्येतित्यवोः नाभ्याजासीदितिकर्णयोः यत्पुरुषेणेतित्युवोः सप्तास्यति-
 स्तनयोः यत्पुरुषमितिवाव्होः ब्राह्मणोस्येतिमुखवे चुद्रमामनसञ्चक्षेष्वोः नाभ्याजासीदितिकर्णयोः योदेवभ्यः कवचे अन्तर्ब्राह्मणेतिव
 भाले यजेनयजमितिशिरसि अद्यः संभृतइतित्तदये वेदाहमितिशिरसि प्रजापतिः शिस्त्वायां योदेवभ्यः कवचे अन्तर्ब्राह्मणेतिव
 योः श्रीश्वतेत्यरुद्धं इतिपुरुषमूर्त्तन्यासः अथशिवस्यपुंचत्रहस्त्वान्यासः अंगुष्ठयोरीशानं तर्जन्योस्तत्पुरुषम् भध्ययोरयोरअनामि
 कयोः श्रीश्वतेत्यरुद्धं इतिपुरुषमूर्त्तन्यासः अथशिवस्यपुंचत्रहस्त्वान्यासः अंगुष्ठयोरीशानं तर्जन्योः कवचे अंगुष्ठयोररुद्धं
 कयोषामदेवं कनिष्ठिकयोः सद्योजातं ततः कनिष्ठिकयोत्तदयं अनामिकयोः शिरः मध्यमयोः शिरवा तर्जन्योः कवचे अंगुष्ठयोररुद्धं
 विन्यस्यपरेणतेजसासंयोज्य कवचेनावरुद्धं सर्वकर्मस्त्रानियोजयेत आचमनंसर्वत्र इत्यदेवस्यकरन्यासंकृता लिंगमुद्दांवस्त्वा

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणीयिपतिर्ब्रह्माशिवोमे अस्तु सदाशिवोम् इति मंत्रेण शान्ति उद्दिष्ट-
भीयात् तनः अगुल्यग्रे कुम्भार्थम् तत्पुरुषाय विद्यहेमहादेवाय यथा महित्वा कुरुते इति तजन्युषुष्योरुवंगात्रम्
तत्पुरुषसुरवे अधोरोप्योथयोरप्योधारघोरतरेष्यः सर्वम् यः सर्वश्वेष्योनमस्ते अस्तु रुद्ररूपेष्यः इति मध्यमागुष्योगनत्य-
धारम् वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरणाय नमो बलाय नमो बल
प्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनो न्मनाय नमः इत्युष्टानामिकयोगेन गुत्ये सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः भा-
वेभवेनातिभवेभव र्वमां भवो इवाय नम इति कलिष्ठिकागुष्योगेन पादादारम् यावन्यूर्तिव्यापकत्वेन ब्रह्मन्यस्ते त-
ततः ईशानः सर्वविद्यानां नम इति ईशाशिवनमुपरितनमूर्धिईश्वरः सर्वविद्यानामिति कल्पितं चंद्रो भयदलं पूर्वमूर्धि ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्म-
णो धिपतिरिति त्वष्टां दक्षिणमूर्धि शिवोमे अस्तु नम इति मरीच्यासु तरमूर्धि सदाशिवोनम इति ज्ञालिनों प्रश्निममूर्धि तत्पुरुषा-
य दिव्याहेनम इति पूर्ववक्त्रेणाति महादेवाय धीमहीति दक्षिणवक्त्रेविषयं तन्मोरुद्रुत्कलरवक्त्रेवतिष्ठां प्रचोरयादिति पृश्निमयक्त्रे-
पृति इति तत्पुरुषस्य कलाचतुष्यन्यासः तन्मोजयोरप्योनम इति तमासु रसम् अयघोरप्योमोहायै बमद्वितीयवायास योरप्योदम-
यै इति स्तुप्योः घोरतरेष्योनिक्रयेनम इति नामो सर्वम् यः सर्वश्वेष्यः सर्वच्याध्यै नम इति पृष्ठे नमस्तु अस्तु रुद्र-
यै इति स्तुप्योः घोरतरेष्योनिक्रयेनम इति उरसि इत्यष्टावयोरकल्प्यासः वामदेवानम इति रजां गुद ज्येष्ठायै नम इति रसा-
धायै नम इति वद्यसि रुद्ररूपेष्य तृष्णायै नम इति उरसि

सिंगे श्रेष्ठायनमइतिरनिंदक्षिणोरो रुद्रायनमइतिकामांवामोरो कात्ताय० दक्षिणजानो कल्विकरणायनमइतिसंजीविन्येवा-
मजानो बलविकरणायक्रियायेदक्षिणजंघायां बलायनमोहत्येवामजंघाचां बलविकरणायन० छापायेदक्षिणस्फिति बलमम-
यनायधात्रीवामस्फिति सर्वचूलदमनायनमडतिब्रह्माणीकत्वां मनसेनमइतिशोषिणीदक्षिणपार्श्वे उन्मनायनमइतिवामपार्श्वे
इतिनयोदशकल्यन्यासः सद्योजात्तंप्रपद्माभिन मदितिसिद्धदक्षिणपादे सद्योजातायनमइतिक्रद्विवामपादे भवेनमइतिजयांदक्षि-
णपाणो अभवेनमइतिलक्ष्मीवामपाणो नानिभवेमेधानासायां भवस्वमानमइतिकानिंशिरसि भवायनमइतिस्वपांदक्षिणवाहो
उद्गायनमइतिप्रभांवामवाहो इतिसद्योजाताष्टकम् ततस्तमाधाः सर्वाः कला अन्नविशांत्वितिकल्पांतरन्यासभावनाकलामुद्राः प्रद-
शयेत् विद्यादेवं हसंसंपाद्य हसंसेतित्तदयादिन्यासंकुणान् अथन्तुसिंहे नृसिंहउपरूपत्वं ज्वलज्वलप्रज्वलस्वाहा इतिमन्त्रः
नारसिंहोयदास्थाप्यरूपधिवास्यनिश्चागमे कृत्रिमंवायसाक्षात् दापशक्त्वावलिंहरेत् इतिन्यासंकृत्वा परमेष्ठिनंनमस्तुपनि-
द्रामावाहयाम्यहं मोहिनीसर्वभूतानामनोविभ्रमकारिणीम् विरूपाक्षेषिवेशांनिआगच्छत्वंतुमोहिनी वासुदेवहिनेकृष्णाङ्
प्यांवरविभूषिते आगच्छसहसाजसंस्तमसारमोहिनी संषुप्त्वसंहरेदेविकुमोर्यकांतमानसे अमेनिश्वासवात्यंवेआगच्छमु-
वनेश्वरि नमः सत्वरजोपेतेआगच्छवरवर्णिनि मनोबुद्धिरहंकारसंहारस्त्वंसरस्तति शब्दः स्पर्शम्भरूपचरमोगांधश्चयुच्चमः
आगच्छगृणहसंक्षिप्यमोहपाशनिबोधिनि भवस्योत्सन्ति हतुर्भूतसंप्लवम् शुवः कल्यातसंध्यायावससेलंचराचरं भागि

शाप्या प्रसूप स्थवासूदेव स्थशासने त्वं प्रतिष्ठासिवेदेकिसुनियोनिसुसुस्थिते पितृदेवमनुष्याणां सयक्षोरगरहस्याम् पशुपदिष्टुगा
णां च योगमायाविवर्द्धनी वससे सर्वतीर्थसुमात्रवहितकारणी एहिसावित्रिमूर्तित्वं स्फूर्त्यास्थानगोन्तरे विशाना ज्ञापुरदेविकर्त्त्वा
लं छित्ताविश व्रतिभावयमां सर्वमातृत्वदेवसंकंदरि इदमध्येमयादर्त्तपूजेयं प्रतिगृह्यतां उपप्रागात्पुरमितितस्याः पूजाविधिः स्मृतः नि
द्वाकलशेति निदां पूजयित्वा लोकपा लक्ष्मेनपालभूतेभ्यो वलिंदता स्थाप्य देव शाप्यातः शान्त्यां सर्वतो भद्रे पूजयेत् विष्णुश्वेतदूर्धान्
रेत्तक्तमध्ये अष्टदलेपयो मूलमन्त्रेण देवनिवेशयेत् ओं हृत्तद्यायनमः इति कणिकापात्तदयं पूजयेत् विष्णवेनमइति शिरः पूर्वपत्रे अ
स्त्रियोनमइति शिरवां दक्षिणे ख्रवायनमइति कवचं पश्चिमे चक्रियोनमइति फट् अस्त्रमुत्तरे शंभूदनमइति गायत्रीमाघयदले विजय
वनमइति सावित्रीमीशानदले ज्योतीरूपायनमोनेऽक्ते चक्रित्तपायनमइति पिंगला रुद्रवायध्ये इति गभीवरणम् आरासूपूर्वा
दिक्कमेण केशवनारायणमाधवगोविंदविष्णुमध्यस्त्रदनक्रिविक्रम श्रीधरत्तषीकेशपद्मनाभदामोदरा इति द्वादशम् मूर्त्तीः पूजयत्
इति द्वितीयावरणं प्रागादितः रवद्वायनमः गदायनमः चुक्रयनमः शरवायनमः पद्मायनमः हत्यायनमः शाङ्कायनमः अपिमू
ल्यधिपतयेनमः यजमानमूर्तयेनमः यजमानमूर्त्यधिपतयेनमः उग्रायनमः अक्षमूर्तयेनमः इति द्वितीयावरणम् ऊयमूर्तिपाः
पृथिवीमूर्तयेनमः एथिवो मूर्त्यधिपतयेशवायि अर्कमूर्तये अर्कमूर्त्यधिपतयेस्त्रद्वाय जलमूर्तये जलमूर्त्यधिपतयेशवाय वासुमूर्तये वासुमूर्त्यधिपतयेन
ईशानाय इन्द्रमूर्तये इन्द्रमूर्त्यधिपतयेमहादेवाय स्वमूर्तये अवमूर्त्यधिपतयेभीमाय इत्यष्टामूर्तीः नदधिपांश्चार्चयेत् वैष्णवं चेनदा एवे एथीमूर्तये
ईशानाय इन्द्रमूर्तये

पृथ्वीमूर्त्यधिपतयेवासुदेवायनमः दक्षिणे जलमूर्त्ययेनमः जलमूर्त्यधिपतयेसंकर्षणायनमः पश्चिमे अभिमूर्त्येनमः अभिमू
 र्त्यधिपतयेप्रदक्षिणायनम् उत्तरे वायुमूर्त्येनमः वायुमूर्त्यधिपतयेजनिकद्वायनमः मध्ये रवमूर्त्ययेनमः रवमूर्त्यधिपतयेनारायणाय०
 इति शेषमूर्तिपञ्चपक्षे ब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वरसदाशिवाएवमूर्तिणः इंद्रादयस्तस्तर्वत्रपूजनीयोः ततःआचार्यः क्रमेणपलाशोदुर्बरा
 अत्थापामागस्मिधांप्रत्येकद्वादशसहस्रंषट्टीण्यस्तस्तर्वमष्टशतवाहिरण्यगर्भादितिकुंडसमीपेसंस्थाप्य शान्तिकर्णेष्टिकेमंत्रेष्टिः
 विभागंऋतिजोचुहुसुः प्रतिकुंडमेकेकाञ्चलिकमूर्तियालत्तत्त्वेणपूज्यन्ते शंनोवातः शनइंद्राभ्या शंनोदेवानिशानिकमन्त्राः उष्टिन्
 रण्यगत्यस्फानः अचकमितिपोष्टिकाः ततोमृत्योः पूर्वकुंडेपूलाशसमिधामष्टसहस्रमष्टशतवानिलेवाअभिमीक्रेतिहुहुसुः इष्टते-
 निदक्षिणे अभ्यायाहीतिपश्चिमे शंनोदेवीत्युत्तरे पदा अष्टाकुंडानितदावोषट्टिष्ठायत्रीचामन्त्रेभिते जा-
 निदक्षिणे अभ्यायाहीतिपश्चिमे शंनोदेवीत्युत्तरे पदा अष्टाकुंडानितदावोषट्टिष्ठायत्रीचामन्त्रेभिते जा-
 निदक्षिणे अभ्यायाहीतिपश्चिमे शंनोदेवीत्युत्तरे पदा अष्टाकुंडानितदावोषट्टिष्ठायत्रीचामन्त्रेभिते जा-
 निदक्षिणे अभ्यायाहीतिपश्चिमे शंनोदेवीत्युत्तरे पदा अष्टाकुंडानितदावोषट्टिष्ठायत्रीचामन्त्रेभिते जा-

तमीशानमितिवायुमूर्तिपतयेऽशानस्य जानोनिसुदिरितिवायोः वर्येऽसोमेति सोमसूर्ययोः इदं संशुभ्रेति सोममूर्तिपतयेभादेव-
तमीशानमितिवायुमूर्तिपतयेऽशानस्य जानोनिसुदिरितिवायोः वर्येऽसोमसूर्ययोः इदं संशुभ्रेति सोममूर्तिपतयेभादेव-
स्य आदित्यलस्येति स्वमूर्तेः मृगोनभीमद्वितिरवमूर्तिपत्रयसीमस्य अभित्यं देवं सवितारमितीशानस्य ततोः पृसहस्राष्ट्राता न्यत
मसंरव्ययामहाव्यात्मीनिभिस्त्तिलयवत्रीहेत्वपूज्येः क्रमणप्रत्येकसुहुयुः ततो एकः स्थाष्यलिंगकेन संत्रेण एतेन निलेवोः पृसहस्रम-
ष्टशतं वाहुत्वापूर्णाहुतिंहुत्वा देवस्य दक्षिणेकर्णहोमनिवेद्य पूर्वकुड एताहुत्यष्टकं मूलमंत्रेण हुत्वा देवपादौ स्पृशेत् मूलमंत्रेण एवं पूर्वे
त्तसंरव्ययायाभ्यकुडहस्तनदधिहुत्वा दूषताभिर्वारुणकुडक्षोरहुत्वात्मदेवस्त्रोत शोभ्यकुडमध्याहतीहुत्वामूर्द्धानस्त्रोत वाहु-
त्तसंरव्ययायाभ्यकुडहस्तनदधिहुत्वा दूषताभिर्वारुणकुडक्षोरहुत्वात्मदेवस्त्रोत ततः कूर्मशिलां ब्रह्मशिलां पाणिहेत्वाहनानिपरिचारकद-
णकुडेभिश्चं धृतादिन्तुष्टयंहुत्वा ततनवपूर्णाहुतिंहुत्वा देवसवोगस्त्रोत ततः कूर्मशिलां ब्रह्मशिलां पाणिहेत्वाहनानिपरिचारकद-
वोच्चवेदिकैर्नाममंत्रेवासंपूज्य मुरव्यप्रातिमायावामेः धिवासयेत् तानिमयुद्येनाभ्यज्य प्रकाल्यसंपूज्यवस्थेणाच्छाध प्रधानप्रति-
मापिंडिकायाः स्यमंत्रन्यासंकुर्यात् तत्रायिष्याश्चित्स्याप्यस्तदा ओं घंठबंपं भक्तुद्देष्येनमः एतानिपंचाक्षराणित्तच्छिरः शिरवक-
वचनेत्रसंज्ञकानिहुंफडितिवचनसमुदाय इतिपंडिकायापंचागानिन्यस्यतत्त्वयसूर्तिपांश्चपूर्ववद्दित्यसेत् तदा ओं हांश्चोहांक्षः पर-
ब्रह्मणसर्वारायनमः ओं हांश्चोहांदिव्यतेजोपारिष्येस्त्वमगायेष्वामः इतिमंत्राभ्यामधिवाससेयेत् इत्यधिवासनम् प्रासादोपचेत्
तनरत्नस्याप्यधिवासनं तत्रप्रासादाग्रएकाशीतिपदमहलमक्षतःकृत्वा तष्टुपदेष्टुसप्तधान्यपुजानहुत्वा जलपूर्णानेकाशीमित्कुमा-
नात्मनस्याप्यधिवासनं तत्रप्रासादाग्रएकाशीतिपदमहलमक्षतःकृत्वा तष्टुपदेष्टुसप्तधान्यपुजानहुत्वा जलपूर्णानेकाशीकप-
नात्मनस्याप्यधिवासनं

ततः पद्मकरोचनादूर्वेषु रुल
 लाशाप्तु स्पृणन्यग्रोधकदंवान्बिल्वार्जुनदक्षसंभवं पद्मवद्वादशकं सोमायवनस्पत्यं तर्गतायनमइति निक्षिपेत्
 दर्भपिंजूलश्वेतपीतसर्षपसिनरक्तचंदनजातीकुस्तमन्द्यावर्जनितिदशकं पूर्वे यवद्वीहितिलस्कवर्णरजतसमुद्रगामिनीकुलसृजिका-
 भूम्यसस्पृष्टगोमयमितिसमकमान्मेये सहदेवाविष्णुकातामृगराजमहोषधीशामीशतावरीगुडुचीश्यामाकमित्यष्टकं प्राम्ये कदली-
 पूर्णपद्मनारिकेलविल्वनारिंगमातुलिंगबद्रामलकमितिफलाष्टकं नेत्रते मन्त्रसाधितं पंचगव्यवारुणे शम्युदुंबराश्वत्यन्यग्रोधपला
 शकषायपंचकं वायव्ये शंरवपुष्टीसहदेवीवलाशतावरीकुमारीगुडुचीवचाव्याघ्रीतिमूलाष्टकं सोम्ये वल्मीकादिसम्मृतिकाई-
 शानकुंभेनिधाय हिरण्यवर्णमितिमध्यकुंभानभिमन्त्र्यशोषान्गंधोदकेनपूरयित्वा मूलमन्त्रेणाभिमन्त्र्य सूत्रेणावेष्मानं वर्णहिरध-
 स्तादूर्ध्वं च प्रासादं पंचगव्येन संग्रीष्य मूर्धानदिवडितिवल्मीकमृदाविलिष्य समुद्रज्येष्ठाइतोशानदिकुस्थेनमृतिकाकुंभेन स्त्रापयेत्
 यज्ञायज्ञोनियायव्येन कषायकुंभेन पूर्यः एषित्याभितिवारुणेन पंचगव्यकुंभेन याः फलिनीरितिनेत्रतेन फलकुंभेन हृसः शुचिष-
 दितिसोम्यस्थमूलकुंभेन विष्णोरराटेतिपूर्वकुंभेन सोमराजानभितिवान्हस्थकुंभेन विश्वतश्वकरितियाम्यकुंभेन नमोरक्तसंप-
 दितिसोम्यस्थमूलकुंभेन इदमापः प्रवहतेत्यश्मिः पूर्वादिकमेण प्रासादं स शिर्व उरस्त्रपयेत् एकाशीतिकुंभासंभवेतुगंधोदकपूरस्तेनके-
 श्यइतिमध्यकुंभेन इदमापः प्रवहतेत्यश्मिः पूर्वादिकमेण प्रासादं स शिर्व उरस्त्रपयेत् एकाशीतिकुंभासंभवेतुगंधोदकपूरस्तेनके-
 नकलशेन देव्यायकर्मणे शुंध्यमितिसंप्रोक्ष्य सूत्रेणावेष्मापयित्वा देवरूपं प्रासादचित्तयित्वा पताकादिनाशाभयित्वा गंधादि-
 नापूजयित्वा तस्याप्यथ रुद्रदेवं संचित्य मन्त्रेण प्रासादमधिवासयेत् तद्यथा ओर्हीसर्वदवमयाविंत्यसर्वरत्नोज्ज्वलकृते याचच्छंद-

असूर्यश्चतावदन्नस्थिरोभवेत्यधिवास्य पिंडिकावाहनपरिवारदेवतानांततन्मंत्रैः प्रत्येकमष्टाविंशतिसंरब्धाकंहोमंतिलैः कृता
मूलमन्त्रेणचर्वष्टोत्तरशतंहृत्वा चतुर्मोगा : विष्णुगायत्र्यादुग्धाक्षीरणविष्णुगायत्र्याचर्मपयित्वा देवायनिवेद्य ह्रादशत्रात्मणात्मो
जयित्वा विष्णुः प्रीयतामिति निवेदयेत् ततः आचायापथेनुद्यात् गत्रोजागरणंकुर्यात् इतिप्रासादाधिवासनम् अन्नज्येष्ठक
निष्ठानां प्रतिमानां सप्तरात्रं पञ्चरात्रं त्रिरात्रमेकरात्रं सद्योवावल्यतमधिवासयेत् इति पूर्वतिकारः अन्नश्लोकाः अनेकदिननिर्वत्येत्य
पिवासनकर्मणि होमानष्टोत्तरश्चाणिविदधीरन्वृथकपृथक् तस्मिन्बेकाहनिवत्यकुर्यादष्टोत्तरशतम् प्रागवत्सूर्णाहुतिं द्वासङ्क-
ज्जपतिहारपाः पृष्ठाप्रतिदिनंहोममष्टोत्तरशतं शतं देशिकोमूर्तिपैः कुर्यात्यावत्कार्यं समाप्तते मंध्यासूक्तिसृष्टिभिर्वैत्तिकार-
यथोदिते : आचायेदक्षिणादेयाभ्यत्विगम्यश्चस्वशक्तिः भोजनं चतुर्थान्येभ्योदेयं विजातु सारतुः विनाधिवासनं यज्ञः कृतोपिनफ-
लप्रदइति ततोगुरुर्बहिर्निर्गत्यप्रासादाभिसुखोभूतादेवरूपं ध्यायेत् पादोपादशिलास्तस्य जपापादाघ्रेषु च्यते गर्भश्वेवोदरं ज्ञेयं कटि-
श्चकटिमेरवला स्तंभाश्च चाहवोज्ञेयायं टाजिक्षाप्रकोर्तता दीपः प्राणोस्य विज्ञेयो त्यपानोज्ञलनिर्गमः ब्रह्मस्थानं यदेत् चतुर्मासिः परिकी-
ज्ञेयमज्जास्तिमरसंहितत् मेदश्वेवस्त्रधांविद्यात्मलोपोमांसउच्यते अस्थीनिचशिलास्तस्य स्नायुः कीलादयः स्पृता : चक्रवीशित्वस

स्त्रीभजा: केशोप्रकीर्तिः एवंपुरुषस्त्रूपानंधा त्वाच्मनसास्कर्थीः प्रासादपूजयेत्यश्वाइंपुष्पादिभिः शत्रैः सूत्रेणवेष्टपेद्वेवंवासस्त
स्त्रीकल्पयेत् प्रासादमेवमन्त्यन्वयवाहनंचाप्यमंडपइति ततः कुंडयास्तोष्यते इति मन्त्रेणाध्वोजरशतं हुत्वादेवमन्त्रेण च हुत्वा पूर्णहुत्यंतुं स
वंकुत्वा दिग्बलिंदत्वा आत्माननिवेद्यप्रथमेत् यत्रनुस्वयं पूर्वदेवः प्रागेव वाप्रतिष्ठितः प्रासादमेन्द्रूतनुस्त्रापितदुत्तरमेंडपहृता पूर्वधुः
युप्पसाहवाचननांदीश्वास्त्रदेवप्रतिष्ठोक्तं मंडपस्यापनन्त्रत्विग्वरणादिकं कुर्यात् तत्रयुरुर्वद्यानदेवतामडलकुत्वावास्त्रदेवतापूजनाभिप्राप्ति
जमानमभिषिञ्च्य प्रासादसुत्सृजेदेतावानेवविधिः अथमंडगादुत्तरतः पूर्वकल्पिते शांतिकलशादिजलेः सपरिकरं यजमानमभिषिञ्चेयुः
ततः आचार्यमूर्तिपत्रास्त्रपत्यादीन्परितोष्य प्रासादोलगुणात् तत्रमासपक्षाद्युस्त्रिरथ्य इमशिलेष्टकादार्चादिभिर्भिन्नकलशीजग-
तीश्वाक्षरपरि वारगोपुरेषरिवारदेवताल्यस्युतं तन्तनदेवताल्येककामः कुलदूपातुप्रह्यायासुकदेवताप्रोत्येः हमुत्सुजामीतिकुशस्यवजल्यनि-
त्येष्ट्रीप्राक्षरपरि वारगोपुरेषरिवारदेवताल्यस्युतं तन्तनदेवताल्येककामः कुलदूपातुप्रह्यायासुकदेवताप्रोत्येः हमुत्सुजामीतिकुशस्यवजल्यनि-

शद्वर्ष्युजां पंचत्त्वारिंश इर्तुनांवा ब्रह्मशिलामधिवासिनांनिद्यात् औंनमोन्यापिनिस्थिरे अचलेभुवे औंभीलस्वाहेति मं
व्रेणयथाशक्तिसंभूज्यप्रार्थयेत् लमेवपरमाशक्तिस्त्वमेवासनधारिका शिवाज्ञयात्वयादेविस्थोतव्यमिहसर्वदेति नतोवर्णाष्व
नेत्रमः पदाध्वनेनमः मंत्राध्वनेनमः सुवनाध्वनेनमः तत्वाध्वनेनमः सकलाध्वनेनमः इतिसकलमध्वानतदास्त्रद्यायेत् ततः
पुण्याहवात्तनकृत्वा मूलमन्त्रेणाष्टोत्रशततेऽत्त्वा पद्मिंशत्कृपंचत्त्वारिंशत्कृष्वाब्रह्मशिलागतेसुप्रादसिष्येनसहेमाहस्तनरस्त-
न्यासंकुर्यात् इवाभ्वराहोत्तेऽत्त्वाशिलोपरिभागसश्वस्त्रापिंडिकंभूवैपुभ्रिमाननेप्रासादसोम्यप्रणालींदक्षिणोत्तराननेपूर्वप्रणालीभू-
वस्त्रनेननिधायदेवपत्तीलिङ्गकेनमन्त्रेणपिंडिकामभिमंत्र्य तत्रविष्णोस्त्वापनायांश्चीश्वते० रुद्रस्वगोरीभिमाय० स्तुव्यस्योषस्त्राचि-
त्रामित्यादिना ततआत्मतत्वायनमः आत्मतत्वापिपत्येकियाशत्तयेनमः विद्यातत्वाय० विद्यातत्वापिपत्येज्ञानशत्तयेनमः शिवात-
त्वायनमः शिवानत्वापिपत्येइच्छाशत्तयेनमः इतितत्वन्यासः प्रतितत्वंभूतिभूतिपतिलोकपात्तानुविन्यसेत् ततः आधारत्वा-
त्तयेनमः इतिन्यस्यानेतासनादिवन्हितत्वांतंपीठपूजानिर्वत्य आसनशक्तिप्योनमइत्तुत्काप्यन्व्य संवेदवेष्वानित्रैलाक्यालस्त-
द्वारिणि त्वांप्रनिष्ठापयास्यन्नमदिरेविश्वनिर्भिते यावच्चंद्रभूर्यश्वयावदेषावसंयरा तत्वत्वंदेवदेवेशिमदिरेऽस्मिन्द्युस्थिराभवेतिलो-
प्रार्थ्वं प्रणवस्त्रम् वात्येषोऽशस्वरान् तेषांपरितोव्यंजनानिन्यस्य इवाभातः रत्नादीनविन्यसेत् यथावात्यपरिधीयवश्वाहिनिष्ठा-
वप्रियंगुणिलमापनीवारशालिसिन्दूर्धिकाच् वज्रमौक्तिकवैद्युर्धंसंवस्फटिकपुण्यरागचंद्रको तद्वनीलपद्मरागाच् मनः शिलाहरिता

नं सोवर्णपद्मवस्त्रेनिधाय प्रधानपुरुषो यावद्याक्षं दिवाकरो तावत्त्वमनयाशात्तया सुक्तेभैर्वस्थिरो भवेत्पुत्रा फ्राद्यो भवापृथिवीति म-
अं पठित्वा यवं यवाहू वो ज्ञराभित्तीशानाभित्तिवादेवं पिडिकावस्त्रेनिधाय स्थिरो भवेत्पुत्रा इवतो भवे त्पुत्रापांडिकाभिंगांतराले बालुकासी-
सकादिभिर्दृपूर्णित्वा पुनर्नचालयेत् ततो विश्वतः अक्षरित्पुत्रादेव सून्धिहस्तं निधाय परं देवं ध्यात्वा रुद्रस्त्रूरैवत सामनीजस्ता प्राप्ति
विकामनान्वयेत् ततो विश्वतः अक्षरित्पुत्रादेव सून्धिहस्तं निधाय परं देवं ध्यात्वा हुंचन्द्रदा-
यिकामनान्वयेत् ततो विश्वतः अक्षरित्पुत्रादेव सून्धिहस्तं निधाय परं देवं ध्यात्वा हुंचन्द्रदा-
यिकामनान्वयेत् ततो विश्वतः अक्षरित्पुत्रादेव सून्धिहस्तं निधाय परं देवं ध्यात्वा हुंचन्द्रदा-
यिकामनान्वयेत् ततो विश्वतः अक्षरित्पुत्रादेव सून्धिहस्तं निधाय परं देवं ध्यात्वा हुंचन्द्रदा-

नायकविष्णुप्रस्तुतयतेऽग्नीयमनिर्क्षिवरुणवासु सोमेशानाप्तरोगणगंपर्वगुत्यकविद्याधरादीन्द्रुद्दत्य ब्रह्मणोविष्णवाद्यः
परिवारुदेवताः विष्णोऽश्वाद्यः एवंडिविनायकादीनांमपिपरि कल्पनं ततःकुण्डेष्यंग होमः ततःपूर्वकुण्डेत्तदयमेत्रिणाज्याहुतिविष्ण
शानिकदक्षिणाकुण्डेशिरवामत्रेण पश्चिमेशिरवामत्रेण उत्तरेकक्षमत्रेण आचार्यकुण्डेनेत्रमन्त्रेण उत्तरपूर्वकुण्डेअस्त्रमत्रेण ततःजा
इष्टमंत्रेहुत्ता प्रार्थयेत् तथथा लोकात्प्रहुत्यर्थस्थिरीभवस्तुतवासने सान्निध्यंहिमहादेवप्रत्यहप्रारब्धय माष्टुजाविरा
माश्चिमन्त्रयजयानः समृद्ध्यताम् संपादयसत्ताराष्ट्रं सर्वेषापदवृवजितम् क्षेमेणवृद्धिमतुलस्तरवमक्षपमभूताम् इनिसमाध्यविधि
नादेवंसागंसमन्वयेदिति ततोवहिरिंद्रादीस्तत्तन्मन्त्रेः स्थापयेत् विष्णुश्वच्छंडप्रचडजयविजयान् शिवम्भून्नेदिमहाकालभूंगि-
गणशान् सूर्यश्वेद्विंष्टिगत्यमाठ दाक्षणान् जयशिवस्यवाहनादिपूजयेत् यस्यसिंहारयेद्युक्ताव्याघ्रीभूतास्तथारणाः कषयो-
ल्योकपालाभ्यसोमोविष्णुः पितामहः नागायक्षाः सगंधवायेचदिव्यानभन्नराः तमहन्त्यक्षमोशानंशिवंरुद्धमुमापतिम् आवाह-
यामिसगणंसपल्लीकंदृष्ट्यजम् आगच्छभगवन्द्रुद्धात्प्रहायशिवोभव शाश्वतोभवपूजामेगृहाणत्वंनमोरक्तते औस्तागतमत्तु-
स्वागतमनुस्तागतभगवत्तनमोनमः सोमाप्तसगणायसपरिवारायप्रतिगृह्णतु औं भगवन्दमंत्रपूतमिदमध्यपाधमाचमनीयमा-
न्नमनीयमासनब्रह्मणाभिहितंनमोनमः स्वाहेति भागच्छभगवन्नित्यादिकामन्त्राञ्जहेनसोमाप्तपदवर्जितात् सर्वसाधारणा एवंसंपूज्य
दधिदुग्धघृतमधुशार्करारव्येः समन्वयेष्यस्त्रगंधजलसुतेः स्मापयेत् ततोविराद् सहस्रशीर्षा अभित्वाश्वरनोऽुरुषएवेदं नत्यावाऽ-

इतिचतुःकृत्वानपेत् प्रनिसपर्या च जलं नदे वस्थ्या पादो नाभिवक्षः शिरश्च स्पृशेत् ततो लिङ्गमन्त्रैः प्रार्थयित्वा भगवन्दे वदेव देवेश धूर्मकाभार्य मोक्षद विद्याविद्युत्पवरेऽरुद्गणेशोलोकपालकैः देवदानवगं पवैर्यक्षं असहकिन्नरैः अस्मिन् लिंगेभावादेव सर्वदाक्षस्वेप्रभा उपासाम् नुभ्रहाय यिएष्ठिव्यांस्त्वेच्छया प्रभो परावरेण प्रावेन स्थात व्यस्तवदात्मया सर्वविभूतेः पुंसां सवदुःखवृहरः सदा सर्वदायजमानस्य इच्छासंपत्करोभव नमस्तेसर्वधर्माय संतोषविजितात्मने ज्ञानविज्ञानतृप्ताय ब्रह्मतेजोभिशालिने नमस्तात्मद्वापुरुषाय भगवन्मन स्थापकनां मूर्तिपानां शिल्पिनां च विभासदा ग्रामदेशानृपाणां च शांनिभवतु सर्वदा पूजकाराभकानां च भक्तवत्त्वाभक्तवत्त्वं सर्वविषय-जगन्नाय रक्षास्त्रिप्रदीभव चंद्राकावनिपर्यंतेलिङ्गे अस्मिन् परमेश्वर स्थात व्यसुभयासाधें सर्वलोकानुकंपया यावच्च श्रव्यस्त्रैय-यावन्निष्ठतिमेदिनी तावन्त्वया ब्रदेवेशस्थात व्यस्त्वेच्छयाविभासो इति ततः पुरुषसूक्तेन विष्णुषोऽर्थापत्तारैः संपूज्य उपाणमन्त्रैर न्यैर्वास्त्रकृत्वानभेत् उनः प्रार्थयेच्च ज्ञानतो ज्ञानतो वापियावद्विभिरुष्टितः सप्तवर्त्सत्यसादेन सप्तामो भवतान्ममेति शिवस्यापि ज्ञान तोः ज्ञानतो वापिभगवन्यत्वं तमया तत्सर्वपूर्णभेवास्त्रकृत्वसादादधोक्षजेति अथ कर्त्तव्यमसुतदेवनामङ्गुष्ठान् सर्वदाव्यवहाराय यंत्वं विष्णोपासुकस्वामी असुकनारायण इति वा शिवस्य असुकेश्वरः रवेरसुकादित्यः देव्या असुकेश्वरी गृणपतेरसुकृष्णिनायक इति अपर्न-गितिकेदोषेप्रायश्चित्तम् तत्र स्थाप्य मानदेवाचालिंगं वायां पादिशासुपाश्रयेत्तत्तद्विगीशमन्त्रेणा व्याजरशतसरव्ययाशामी पञ्चशान्यत मस्तमिद्वैभासितिलहोमङ्गुष्ठता पूर्णाहुत्यनङ्गुष्ठति दिगीशमन्त्रास्त्रकृतातरमिद्वित्यादयः प्रसिद्धाः अभाचार्यदिसिणाम्बक्षमेण गजो-

मेषोमहिषोऽजः शक्तिसुक्ताफलं वृस्मयुगम् धेनुर्वषभदत्यादिकालदभावेसवर्णप्रतिकृतयः राजतोवाहृषभदिति तत् स्थाप्यमानेदेवे-
शब्दोत्थानेशवभानेस्फुटनेवाशात्यथमूलमन्त्रणाष्टोत्तरशतंहृत्वा प्रतिष्ठाहोमुकुयत् शिवायस्थिरभवस्त्वाहा शिवाया प्रमयाभ-
वः ० शिवायविवोधोभव ० शिवायनित्याभव ० शिवायसर्वगमव ० शिवायअविनाशाभव शिवायहृत्वोभवस्त्वाहैति अद्यसर्वशात्यथ-
मयोरमन्त्रेणा ष्टोत्तरशतंस्विष्टृकुदंतंहृत्वा सर्वप्रायश्चित्तंचहृत्वा पूर्णाहृतिंहृत्वा इशानेबलिंदत्वाचामत् शोभमानासनेपजमानमु-
पवेश्य श्वर्णसाम्नामन्त्रानेश्वाभिविचेत् अथाचार्यपूजनं नच्यजमानआचार्यमासनेउपविश्यसत्कृत्यप्रामगोसहस्रमर्थतदयवा-
गोशानमर्थविवाहृषभेकादशकंपंचकंसालंहृतंयथाशक्तिसन्निधायदेशकालोसंकीर्त्य देवप्रतिष्ठासित्यर्थमिमांदहिणांतुभ्यमहमा-
चार्यिसंप्रददे नममेत्कत्त्वात्हृत्वेगोपुच्छादिसन्तिलकुशपवत्तुलसीसहितंजलंस्थिपेत् विज्ञापयेत् भगवन्सर्वधर्मज्ञशिवशा-
स्मपरायण सर्वशास्त्रार्थतत्संशिवशास्त्रविशारद अनादिजन्मसंतानेत्यप्रमेयेभवाणवे अद्यमेत्कत्तमंजनम् अद्यमेसफलंयनम्
अद्यमेजननोच्छिन्निरद्यमेपरमंपदम् मोचितोऽहेत्वायानाथदुर्ल्लेशाद्ववंयनात् ईशनात्तस्त्वयायस्मादप्रमेयद्वार्णवात् सुका-
हंमर्त्यसंसारात्मपन्नोऽहेत्वानिकम् ज्ञानतोऽज्ञानतोवापि यन्मूनयत्कृतमया तत्सर्वपूर्णमेवास्त्रकृत्वसादात्ममर्त्यमेइमि गुरु-
पृष्ठि समस्तजगदुत्सन्तिस्थितिसहारकारकः शिवःशिवःसात्त्वचरःसुर्वदासर्वकामदः इव्यहीनंतुपत्तिंनिहिणिहीनंतुपद्ववेत्
तत्सर्वपूर्णमेवास्त्रकृत्वप्रसादात्मकरणस्यतु स्थापकस्यमूर्तिपानांशित्यनावर्णिनात्या सराष्ट्रपार्थिवानांचशांतिभवतुसवदा भृत्य-

उत्तरकल चैश्वस्वमिन्नबलवाहनमेः कारणस्यप्रसादेनसर्वलोकेश्वरोभवेत्युत्काषजमानायाशिष्यंदद्यात् ततःस्यापकमूर्तिपञ्चिनः
कालिकृस्यपनिदेवजानु संपूज्य तेभ्यः शक्तिनोदक्षिणांदद्यात् अधिवासनसद्योबहुकालसाध्यवानन्नसद्यः पक्षेवह्यमाणमसुकुम्भमा-
दिसर्वद्वयेर्स्तद्विजनएवदेवलपूर्येत् अन्येतुप्रथमेऽहनिकुंकुमनदेवलेपयित्वापूजयेत् द्वितीयदिनेहरिद्वासिद्वार्थकवृणेन एवत्तती-
यदिनेपिष्टसितन्वदनयवन्वृणेन चतुर्थादनेमनः शिलाप्रियंउच्चृणेन सर्वलेपनेद्वयेषुकपिलायृतमिश्रणंज्ञेयम् प्रतिमानांलेपन्नय-
दिनन्नयेन्नमेणकृत्वा शेषलेपांश्चतुर्थादनेच्युगपत्त्वा त्रिसंध्यंचालिदानंचनिर्वर्त्य प्रतिकुंडेहननसंपादयेत् शानिहोमंचकृत्विजः कु-
रुरित्यनेकदिननिवत्येऽधिवासनेऽन्यम् शिवस्यतुयदापत्तिष्ठोनरकालसंस्कृदिनेषुमध्यकुम्भमादिलेपाः क्रियते तदा अहमदिनेस्म-
पनार्चनादिर्भानुत्सवोविधेयइनिसर्वदेवप्रतिाष्टापनविधिः अथचतुर्थाकमे तत्त्वतुर्थादिनेद्वितीयदिनेवाकुर्यात् तत्त्ववाग्वदेवान्वार्योमु-
निपयज्ञमानहारपात्तादिभिः सहमडपंपश्चिमद्वारणेप्रविश्य तत्त्वमहरन्नामसंभारादिक्षुपकल्प्यवेद्याः प्रादक्षिण्येन कुंडस्यापिनदै-
वत्यंचरुमपयित्वा पञ्चब्रह्मभिरंगसहितेः सहस्राहुतिहोमंकुर्यात् ब्रह्ममंत्रायथा ईशानः सर्वविद्यानां० तत्सुरुषायविस्तहे० अ-
पोरम्योयथोरेभ्यो० चामदेवायनमोज्येष्वायनमो० सद्योजानंभ्रपद्यार्थीतिप्रश्युक्ताभंगमन्नाभपि अन्यः सर्वातः० वेदाह० प्रजापतिः
योदेवेभ्य० भन्त्वात्मभिनि तत्तत्कृत्विजोएतन्निलेवस्वकुंडेशानंहुत्वागोरीर्मिमायेतिमंत्रेणसुहुसुरिति शिवस्यचतुर्थाकिर्म एवम-
च्यदेवविषयेपि पूर्ववत्स्यापितदेवत्यंचरुमपयित्वा स्वमंत्रैः पलीमंचेश्वसहस्रंहोमंकुर्यात् कालिजापियुतेनशतंशतंप्रतिकुंडेह-

ता पूर्णाहुनिच्छुह्यः उरुच्चशालितोयेनमूर्तिसित्का भिर्मल्यमप्सार्य एवः पूजपिताएकाशीनिपदान् पूर्ववित्संस्याप्यस्यापयेदिति
 चंद्रापुराणां तरोक्तप्रकारेण पूजयेत् तत्रदध्यक्षतः कुशाग्रस्तीर्दुर्वामधुयवसिद्धार्थक्षुपुष्पफलतोयान्वितमध्यपात्रमासाद्युक्तलशास्त्रसह-
 स्यमस्तशास्तमष्टोचतुरोवाक्लशान् सौवर्णान् राजनान् ताम्बान् रीतिकमयान् मृत्युयान्वोपकल्प्य तेषु शंनोदेवीरापोहिष्टेनिमत्रेऽस्तु तंत्रीयज-
 लं प्रशिष्य मुद्रोमयक्षीरदधिमधु एतशाकरोषपिपुष्पफलकुशारत्यगंधं चगव्यादिकं प्रशिष्य ततः समुद्रं चः प्रहिणामीनिमत्रेणदेवाय
 व्यंसमर्प्य रमापयेत् तद्यथा पञ्चनद्यु इतिपञ्चगव्यन दधिकाव्याइतिदभा आप्यायस्वेतिक्षीरेण तेजोसीनिद्युतेन मधुवानेनिमधुना
 देवस्यत्वासरस्वत्येष्वज्येनेतिषु व्योदकेन परिवाजपतिरितिरक्षोदकेन देवस्यलेनिकुशोदकेन अग्रआयाहीनिफलोदकेन समुद्रज्येष्वा
 इतिपूर्वकल्पितशीतजलेन वासोः पवित्रमसीनिसहस्रधाराकुंभन ततः कृष्णांस्तपनम् ततः अंधस्याधोवो इतिपञ्चवर्णस्मृतेणनीराज्य-
 बलिहुरेत् सुच्छुमाशक्षयादिनिकोतु कंविसुन्य स्फगंधवस्त्रेण पञ्चनद्यु इतिदेवं परिमोर्ष्टि मंदाकिन्यास्त्वयहुरिसर्वपापहरं शूभम्
 नदिदकल्पितं देवसम्यगाच्च म्यतात्वयेति आचमनीयं निवेदयेत् देवस्त्रूक्तसमाप्तेष्व भवेत्यस्मिन्निते सर्ववर्णप्रददेव वाससीमनिग-
 र्त्यताम् इतिवरुद्धुगमनिवेदयेत् शरीरं तेन जानामिन्वेष्टानेवचनेवच मयानिवेदितं भज्ञयाचंद्रनं प्रतिगृह्यतामिनिकुंडुमकर्प्त्रसुम-
 चंद्रनचर्चितम् मणिसुक्ताप्रवालाद्यैः स्वर्णपुष्पेभ्यो भवता पूजा तु देवदेवेशप्रसादाऽद्वत्स्तवेति पुष्पेनिवेदयेत् वनस्पत्यारसेनिमधुपोनेवे-
 दयेत् तंचंद्रस्त्वरविविष्युस्त्वरसानिकुत्ताशनः तस्मेव सर्वज्यातीषिदीपोयं प्रतिगृह्यताम् इतिर्दीपं चः ऊशीत्याचत्वारिंशतावादीपे-

रागतिकं अन्नं च तुर्पिधमिति नैवेद्यं संभूषाये निभूषणा निदत्वा पूर्वकृतं होमनिवेद्य ब्राह्मणे च यन्मया भज्ञीयो गेन पञ्चं पुष्ट्यं फलं जलम्
आवेदिनं च नैवेद्यं तद्गुहाणालुकं पूर्णा मंत्रहीनं क्षियाहीनं भक्तिहीनं सरेश्वर यत्पूजितं भयादेव परि पूर्णं तदस्तमे इति ततः पुनर रष्ट्रेत्तरस
हस्तमूलमंत्रणं हुत्वा गानादशांशानं पूर्णाहुत्यतं कृत्वा स्वस्त्रिवाचनं कारयित्वा इद्वादिस्यमेव लिंदत्वाचम्यशेषं समापये दिति च तुष्टिक-
मेविधिः अथ शेषवच्च उपजा च तुष्टिकर्मदिनो दिनां न रेवा असुकुलिंगप्रतिष्ठां गतयाचंडप्रति ष्ठांकरिष्ये इति संकल्प्य प्रासादाद्वाहिग-
भगृहापैसूत्रानराले इशान्याचंडस्थापयेत् पीढादोचंडमूर्त्तिस्थाप्य पूजयेत् तत्र ध्यानं रुद्रामेषः प्रभवच्च उक्तजलाभं भयानकम्
श्वलदडधररोद्यतुर्वक्त्रं च तुर्पुर्जं सुरवोदीर्णमहुज्वालं रक्तद्वाक्षलोचनम् जयसुकुटरवंडेहुमेडितं प्रणिकं कणम् व्यालप्त्तोपवी-
तं च माद्यस्तूत्रकमडलं इवेत पव्यासनासीनं स्त्राजित्प्रव्हाज्ञिनाशनमित्येवं ध्यात्वा औं चंडमूर्त्तयेवमः औं पुनिर्व-
उद्देश्वराय स्वाहो निमन्त्रणावात्य औं चंडत्तदयाय हुकटूनमः औं चंडेशिरसे हुकटूनमः औं चंडेशिरवायेहुकटूनमः औं चंडेकवचाय
हुकटूनमः औं चंडेअस्त्राय हुकटूकरयोरस्त्रं औं चं सेप्ताजानाय हुकटू औं चं वामदवाय हुकटू औं चं अयोराय हुकटू औं चं तसु रुपा
यहुकटू औं चं ईशानाय हुकटू इनिन्यासंकृत्वा पोडशोपचारे पूजयेत् यावत्तिष्ठति लोकेस्मन्देवदेवो महेश्वरः तावत्कालं त्वया-
देवस्थानव्यं तिवसन्निधो ईति न तो दिव्यलिङ्कृत्वा भूतानि विज्ञापयेत् यथा यावत्कालं भमहादेवो लिंगमाश्रित्याति ष्ठाति तावत्कालं तु र-
क्षार्थं यूयं निष्ठतसंवदेति न तो गुरुः कर्मशेषसंपाद्य भद्रासनयजमानसुपवेश्याभिषिंचेत् तत्र देवस्यत्वेति ० शं नो देवीः ० अथ वर्णताप-

स्त्रास्त्रियादयोमन्त्राः यजमानोमहाजलाशये अवभृथस्तानंकृत्वा पंडपमागत्यगुर्वादीन्संपूज्य हिरण्यगर्भेति ददिणांदत्वा सोप
स्करापयस्त्रिनींगचरथानगुरुश्च समस्तजगदुस्त्रिस्थित्यनुग्रहकारकः शिवः सात्त्वचरः स्तादृः सर्वदासर्वकामदइति मन्त्रेणाशिषोद
द्यान् यथाशक्त्याब्राह्मणभोजनम् क्वचिच्चिंडानास्तीतिभिविक्तमः ब्राणलिंगेचलोहेचभिद्धलोहेम्ययंमुवि प्रतिसास्त्वसर्वास्तन-
चंद्रोधिरुतोभवेदिति इतिचिंडपूजा अयचलप्रतिष्ठाबोधायनाद्यक्ता नवशक्त्वोदेशोमडपतदतः प्रतीच्यामुदीच्यामीशान्यावाङ्मुदत
इत्तरतः स्तानोपकरणानि नैऋत्यवास्तुमंडलंमध्येवेदांसर्वतोमडमंडलं तदुत्तरे स्त्रियोपरिशाय्यास्थानंचकृत्वा पूर्वदिनेवाप्रतिष्ठादि-
नैवागणपतिपूजापुण्याहवाचनंकृत्वा मातृकापूजना भ्युदयिकश्राद्धानिकृत्वा गुरुमष्टोचतुरोवान्कलिनन्वहत्वा पूजयेत् ततोगुरुः म-
उपप्रतिष्ठामभिस्थापनकृत्वा स्थाप्यदेवत्यनेवारंचक्षुपयित्याज्यमागांते पलाशासमिद्धिः प्रत्येकमष्टमहस्तमष्टशतं वाप्रतिदैवतलोक
पालमन्त्रेव्यात्मनिभिर्वाजुहुयात्तावत्संरव्याकमाज्यहोमंचकृत्वास्थाप्यदेवताकमन्त्रेण समितिलाज्यानांप्रतिद्वयंदशाहृतीः स्विष्टकृतं च
हुत्वाभष्टमहस्तमष्टशतं वास्थाप्यदेवतामन्त्रेण जपेत् अययज्ञमानोगुरवं वरंदद्यात् ततोगुरुदेवं पञ्चगव्ये पंचामृतं श्वप्त्यकृततं भवेत्
शन्नोदेशीति सस्त्रावकलशेन संस्नाप्य श्रीरवंडिनाध्येन उलिप्योष्णोदेकेन प्रक्षाल्य पुनः चतुर्भिः कलशौः ममुद्ज्येष्ठादित्यादिअभिषेकमन्त्रे-
चतुर्भिः क्रमेणाभिविन्च्य भद्रपठेन वेश्याष्टौ कलशान् तोयपूर्णान् पूर्वादिक्रमेण संस्थाप्य सप्तमृदृपद्मवानकृशान् शांखुदक्षं
स्त्रापणोदक्षयवान् पुष्पाणिफलानिचक्रमेणानिक्षिप्य स्थापनक्रमेण कुम्भैः स्त्रापयेत् तत्रमन्त्राः आपोहिष्ठेति तिसृभिः हिरण्यवर्णाः

शुच्चदिनिचतुष्टयं पावमानः सर्वजनित्यनुवाकेन सस्माप्या हतं वाभसीपरिपायोपवीतं दत्ता गंधपूष्य धूपदीपैः मंपूज्य हिरण्यगर्भै
तिअष्टपिैः पैष्ठेरभिदीपैनीराज्य हिरण्यशालाकां गृहीत्वा किंवदेवानामित्यर्थेन देवनेत्रेऽन्नीत्याज्ञातित्वामध्वरं इति अंजनेनां जप्ति
खा पुनर्मधु घृतशर्करा भिर्देवस्यत्वेति जपेत् मन्त्रानेऽनन्द्यातिवाक्यशोषः ततो भक्ष्यभोज्यादशादिदर्थयेत् तदायुक्तो पिनति ष्ठेन
ततो दभेष्वासीनो दर्भान् धारयमाणः पुरुषस्मूकेन रक्तत्वा वंशायात्रे पंचवर्णान्वितमन्त्रप्रसिद्ध्यदेवनीराज्य सूक्ताधिपतयदीपस्मूलधरा-
योमापत्तये सर्वविद्याधिपतयेऽद्वायनमः शिवमगर्हितं कर्मास्त्रक्षयाहेतुलिंदत्वात्तामेत् ततो मंडलदेवतागंधादिनासंपूज्य स्यावदेव
ततस्तिंगमं त्रैरागात्म्यकर्णिकायां प्रतिष्ठाप्य गंधाद्यैः मंपूज्य कुरुदेमं उन्नदेवतामन्त्रेऽशादशातित्वाहुतीहुत्वा शश्यायादेवमारोप्य पुरुषस्मू-
क्तो तत्त्वात्मायणाभ्यां ब्राह्मणैः महोपतिष्ठेन ततो देवेऽपुरुषात्मनेनमः प्राणात्मनमइति शरीरे व्यापकं न्यसेत् पक्षतितत्वायनमोत्तदि
रसनत्वायनमोवस्तो गथतत्वायपादयोः श्रोत्रतत्वायकर्णयोः लकृतत्वाय सर्वशरीरं चक्षस्तत्वाय चक्षयोः जिव्हातत्वाय जिन्हायां धा-
णतत्वाय प्राणे वाकृत्वाय वाचि पाणितत्वाय पाण्ययोः पादतत्वाय पादयोः पायुतत्वाय पायोपस्थे एव्योतत्वाय पापादयोः
तेऽपृतत्वाय वस्तो तेजस्तत्वाय त्वदिवायुतत्वाय प्राणे आकाशतत्वाय शिरसि रजस्तत्वाय तमस्तत्वाय सत्त्वतत्वाय देहतत्वाय तेजिदेहे न-
तोपिपुरुषस्तत्वाय संकृत्वास्तपूज्याधिवासयेत् ततो मंडलशश्ययोर्मध्येन गंतव्यम् मंडलदेवतानासु पहारनिवेदनं तत्र सर्वानं ब्रह्मस्य
एतान्मांसोदकं इद्वाय आज्यान्मध्यये माषान्मयमाय कृष्णवीन्यन्वं सप्ततं निर्भृतये नवर्नातो दनवरुणाय यवोदनं वायवे वैयं गवं सोमा

य गावेभुकमीशानाय पायसंवासर्वेष्यः ततःशप्याप्रवेशेनेवारुचरुस्यापित्वानेनदिग्बलिंदत्वानिशांनयेदित्यधिवासनं प्रातररुणो
दयेदेवसुत्याप्यमूलमनेणोपस्थाय घृतंनचरुभ्यपित्वा॑भिधायमूलमनेणाईंतरसहस्रमष्टशनवहुत्वा अभयेस्वाहासोमायस्वाहा
भवनंतरयेस्वाहा कुरुतेरुत्येप्रजापतयेपरमेष्ठिनेब्रह्मणे अभयेसोमायअग्नयेन्नादाय अग्नयेन्नपतये प्रजापतये विश्वेष्योदे
वैष्यः सर्वेष्योमूलत्यः स्वः अभयेस्त्विष्ठक्तेस्वाहेनितिगुह्युः ततोयजमानोहुरवेवरंदधात् ततःउदितेस्वर्येगुरुवेद्यामेवदेवमभि
मुरवंहुत्वा रसपुष्ट्यमूलफलोपस्थादिदर्शयित्वाताम्नपात्रेशांतिजलमादायमूलमनेणशतवारमभिमन्त्य देवशिरसिअभिषिञ्च्योनिष्ठब्र-
मुरवंहुत्वा रसपुष्ट्यमूलफलोपस्थादिदर्शयित्वाताम्नपात्रेशांतिजलमादाय ओंब्रह्मविष्णुरुद्रेष्योनमः दिक्पालेष्योनमः स्त्वेष्यो०
स्मणस्पतेइत्युत्याप्य विश्वतश्वद्वित्सुपस्थाय देवस्यपुरस्तान् ओंब्रह्मविष्णुरुद्रेष्योनमः दिक्पालेष्यो० अग्नीषोमास्यां० द्यावाएथिवीस्या० इंद्राग्निष्यो० पञ्चवंतरं०
आदित्येष्योनमः अश्विष्यां० मरुष्यो० कुबेराय० गंगादिमहानदीष्यो० अग्नीषोमास्यां० देवमन्त्रजात्वा फ्रवस्त्वेनत्त्विंशमन्त्रेणपुरुषस्त्वेन
सर्वेशाय० विश्वेष्योदेवेष्यो० ब्रह्मणेनमङ्गितिजपित्वा देवस्यपुरतोयजमानुमभिषिञ्च्य देवमन्त्रजात्वा फ्रवस्त्वेनत्त्विंशमन्त्रेणपुरुषस्त्वेन
गायन्यात्यात्मितिभिर्देवंप्रतिष्ठाप्य प्रतिमायांनिजवाहनायुधपरिवर्गादिकध्यात्वा पुनःपूजपित्वामुद्रांप्रदर्श्यमूलमनेणशतवारमभिमन्त्य
स्त्वेनत्त्वात्म्य स्त्रिएहुदूद्युतराणानिसमाप्येत् ततोयजमानोदक्षिणादद्याद्विष्ठांश्वभोजयेद्याप्तांति इतिचलार्चाप्रतिष्ठा अ
श्वजीणेहुमविष्ठिः अग्निपुराणं जीणोदिनांचलिंगनांमुद्दारविधिमाचदेव लक्ष्मीष्ठितंचमानवस्थूलवज्रहत्तनया संपुरस्फुटिनव्यंस्य
लिंगमित्येवमादिकम् वदेदेविदुष्टलिंगनात्याज्यत्वम् लक्ष्मीष्ठितंवाणादिकमेणताद्विधिनास्यापितंतद्वक्षणरहितम् भग्नमनक्षकली

धूतं स्थूलं पिंडिकानुरूपम् वजहतं विद्युद्धृतं संपुटन्तु जं स्फुटितमेकदेशोभग्नं व्यंगं पिंडिकाप्र पाल्लारहितं आदिपदेनचांडालस्मृतः
स्थादीनाभ्यहणं पिंडीवृषयोर्दृष्ट्वेत्योरेवत्यागोनलिंगस्य चालितं चलितं निष्क्रमत्यर्थविषमस्थितं दिङ्गुट्पतितं लिंगं मध्यस्थापति
तंतस्या एवावेद्यं च संस्थाप्य निब्रणाच भव द्यदि नादेयनप्यवाहणतदपाक्रियते यदि ततो न्यन्त्रापि संस्थाप्य विद्युतेन कर्मणो निः निष्क्रम्या
मन्तमूर्खागान्जिभायां भुविव्यवस्थितं विषमस्थितं यन्त्रपूजादिकर्त्तुनशक्यते तस्मिन्देशो व्यवस्थितं दिङ्गुट्पतितं लिंगं मध्यविशेषविद्यमावेपेतदगतिरिः
कर्त्तदिकुप्रणालीकं पतितं गतीदो मध्यस्थं संपूर्णपिंडिकाश्वभेतगतं प्राप्तादमध्यभागेस्थितमित्यपिकेचित् एवं विधिमित्यन्येलक्ष्मोद्दिस्तु
प्राप्तिरिक्तद्यतातिरिक्तानां यहणस् तेन जघन्यो निब्रणशब्दो पिलदमाइक्षताधतिरिक्तानामेवोपलक्षकः पीडाच्च चालितं लिंगं निर्देशन
स्थानस्फुटितविद्युत्यतातिरिक्तानां यहणस् तेन जघन्यो निब्रणशब्दो पिलदमाइक्षताधतिरिक्तानामेवोपलक्षकः पीडाच्च चालितं लिंगं निर्देशन
संतुभवद्यदि ततोपिस्थापयेत्तन्त्रजपेद्वक्षमयोरकम् त्यजेत्सवोचितं लिंगं इयपचार्ये असेवितम् लिंगोत्तरं प्रतिष्ठाप्यविशहरिमधिगच्छति
इतिसिद्धांतशंखरोक्तः तत्रैव लिंगादीनां च जीर्णानां श्रोत्यते विधिरुच्चितो सवोरिष्टविनाशोर्थं सर्वप्राणिहितार्थकः लिंगस्थपिंडिका-
इतिसिद्धांतशंखरोक्तः तत्रैव लिंगादीनां च जीर्णानां श्रोत्यते विधिरुच्चितो सवोरिष्टविनाशोर्थं सर्वप्राणिहितार्थकः लिंगस्थपिंडिका-
याऽन्यप्रतिमामुरवलिंगयोः सर्वेषां परिवाराणां हर्ष्यप्राकारयोऽस्तथा उद्धारश्चावृतिः प्राक्ता योत्थारे हेतुरुच्चते आवृत्तिः पुनः संस्कृतः
स्फुटितरवंडितमभन्नेद्यथेवान्त्रानिनाग्निना उन्मत्तेः शशुभिश्चोरेः करिणास्त्रोत्साहते लिंगोपीष्टदिकेचापविशीर्णकालपर्याप्त देहं जी
प्राप्तिरिक्तद्यतातिरिक्तानां यहणस् तेन जघन्यो निब्रणशब्दो पिलदमाइक्षताधतिरिक्तानामेवोपलक्षकः पीडाच्च चालितं लिंगं मध्यविशेषविद्यमावेपेतदगतिरिः
लिंगादान्यपिजीर्णानितयासुचितिद्वत् रवंडितच्चर्णितं लिंगं प्रतेताद्या आश्रियं तिपत् लिंगाद्यसत्त्वम्
प्राप्तिरिक्तद्यतातिरिक्तानां यहणस् तेन जघन्यो निब्रणशब्दो पिलदमाइक्षताधतिरिक्तानामेवोपलक्षकः पीडाच्च चालितं लिंगं मध्यविशेषविद्यमावेपेतदगतिरिः

यद्गुदामणक्रियाष्व स्वायंसुवेचलिंगेचवाणस्तिर्गेतयेवत् अषिपिश्वास्तरेंद्रीस्तस्वविद्धि प्रतिभिते लिंगेजीर्णादिदुष्टेपिनोन्दारंतभका
रयेत् इदमपिस्वायसुवादव्यक्तिविषयं नतुदेवान्तद्यक्तिनाशेनतत्स्थानस्थापितेदानोत्तनतादृशव्यक्तिविषयम् स्वायंसुवादिलिङानांजी
र्णपीडंपरित्यजेत् उक्तेजीर्णादिभिदुष्टमानुषेतुपरित्यजेत् द्विद्युटपतितस्थानान्पध्यस्थंस्त्रोतसाहतम् चोरायैश्वासितंलिंगस्थापयेन्नि
ब्रणंसुनः लोहाद्युंचिलभिन्नांगसधायस्थापयेत्युनः सुवण्णधृष्टलोहनिर्मितंलिंगंदेवाद्यमन्तरदेवसज्जंकृत्वासुनःस्थापयेदत्यर्थः
वाहुपादशिरोहीनाकर्णनासास्यहीनकां नारशीपारवाराणांप्रतिमांपरिवर्जयेत् यद्व्यंयसमाप्त्वलिंगवाप्रतिमापिवा तारकतेनैव-
मानेनतद्व्येणप्रकल्पयेत् कारयेन्नान्यमानेननान्यद्व्येणतसुनः नान्याकारंचनान्यत्रस्थापयेत्तदुरुक्तमः स्त्रोतस्थापहूमलिंगेभासाद्वा
तदन्यतः तत्समीपगतेदेशोस्थापयेद्वापवर्जिते प्राप्तादेपतितेहर्म्यगोपुरेमंडलादिके तदाकारंचतद्व्यंतमानंतभकारयेत् कुर्मपो-
त्याःशिलाग्रात्यादृटकाश्चत्याविधाः हीनद्व्यकृतंकर्मभ्रेष्टेऽद्व्येः समाचरेत् हीनंयाप्यधिकंमानमाकारवानकारयेत् एवसुकृतमान-
र्णेणदोषेषुक्तेविचार्यन् लिंगपीठादिकंजीर्णतदुत्पारंतथाचरेत् तिथिनकृत्ववारादितदर्थेनविचारयेत् जीर्णनोन्दारयेद्विद्वान्जीर्णनैव
चालयेत् तस्यान्पथार्चेजीर्णमजीर्णरक्षयेद्वृधः स्फस्यितदुस्यितंवापिशिवलिंगंनचालयेत् शतेनस्थापनं कृष्णात्सहस्रेणतुचालयेत्
अस्यस्माकस्यवाक्यार्थावर्ण्यतेचयथागमं नित्यपूजादिभिसुकृजीर्णाद्यमपिस्तस्यितं हीनपूजादिभिलिंगमजीर्णमपिदुःस्थितम् देवता
स्थापितमोहाद्यदिनिम्नत्वमागतम् तत्त्विंगदुःस्थितंवापितंद्रङ्गोरितिनिश्चितं सहस्रादिकहोमनतस्यन्तालनमीरितं स्थापनंशतहोमेन

तस्यलिंगस्यचोदितं एवंबुद्धिपैसंनेदेषाभ्यवहुधोदितः परीक्ष्यबुधातांश्चजीर्णलिंगंसमुद्दरेव ह्यशीर्षगमेपि जीणेद्विरविधि-
हृत्संसंक्षेपात्यब्रवीमिते चालितोसाटितामूमि: केनवित्सापकर्मणा चंडालपतिनस्पत्ना दूषितावन्हिनाच्चा स्वप्नमाप निताजीर्णान
द्वावेगादिषातिता अपुण्यजलसंस्पृशाविप्रकातजदूषिता पनिताद्यन्विताश्लेषविपून्नादिविदूषिता संव्रणालस्तणोपेतासंस्कार्यादेशि
केनतु मूमिलिंगमीश्वरप्रतिमान्वडाल पतितस्याः असंस्पर्शोनिषिद्धस्पर्शः जीणकालबाहुल्येनक्षारादिसंमध्येवविशीणी संव्रणा
एकदेशेनभग्नादेशिकउपासकः पूर्वोक्तेनविधानेनवेदिकेनस्तोत्रम् अचल्यदूषितामेवस्थापयोदूषिनोत्थनां पूर्वोक्तेनवलाचाप्रतिष्ठा-
प्रकरणएवंविधेनोत्थवापीत्यन्वयः वक्ष्यमाणप्रकारेणात्युत्तमित्यर्थः पूर्वोक्तेनप्रतिष्ठान्वदन्यमपितद्वन्तं ततोयथोक्तविधिना भ्रासा-
देसम्बन्धेशयेत् इष्टपूर्वसिनप्रतिष्ठान्यस्मिन्प्रासादगत आसनेयथोक्तेनवलाचास्थापनप्रकारेणपुनःस्थापयेदित्यर्थः अतिजीर्ण-
तथाव्यंगांदारवीं शैलजामपि परित्यज्यन्यसेदत्यांपूर्वोक्तविधिनागुरुः संहारविधिनात् भूमंत्रान्संत्वदेशिकः सहस्रनारसिंहेनहृत्वा-
तासुद्दरहरुः संहारविधिः प्रातिलोक्येनमंत्रान्वक्त्वा: संत्वतोत्त्वनारसिंहेनन्दसिंहमन्त्रेण होमदृव्यमाज्यमन्यानादेशाव् वृषसंया-
नपित्यातुमन्त्रेणोद्वात्यदेशिकः दारवींदाहयेद्वन्होशैलजाप्रक्षिपेजले धातुजारलजांचापि प्रक्षिपेन्मकरालये अगाधेचान्यतोयेवा
क्षिपेच्चामहाजले वृषसृषेचरज्ज्वासंयोज्यमन्त्रेणपाश्वपतनोद्वाहयेदितिविभिक्तमः यानमस्त्रोव्यजीर्णावाञ्छाद्यवस्थादिनागुरुः धारवदुङ्ड-
क्षिपेच्चामहाजले वृषसृषेचरज्ज्वासंयोज्यमन्त्रेणपाश्वपतनोद्वाहयेदितिविभिक्तमः यानमारोव्येत्याद-
भिनिरोधेनवादित्वनिःस्वनैः नीत्वागापेजलंरम्यभागीरच्यामहार्णवे विश्वकृसेनापवीर्येणप्रक्षिपेत्ताततोगुरुः यानमारोव्येत्याद-

पूर्वोक्त एव प्रतिपादन इति कर्तव्य तोक्त्यर्थम् विष्वकु सेनोदेशोनवीर्येण वीजेन गुरुभागीरथा दिजले नां प्रतिमां क्षिपेदित्यर्थः रत्नानिष्ठिमा
न्यादापत्त्वं च द्याच्च दक्षिणं धेनु बोदशावत् पंचस्तर्णवस्त्राद्याद्यलकृताः जीर्णोद्भारे प्रदातव्यागुरवेविष्णुतुष्टये लिंगांतर्निक्षिमानिर-
रत्नान्याद्यप स्वयं यजमानोदशाधेनूः पञ्चवाहे मवस्त्राद्यलकृता गुरवेदक्षिणां दण्डादित्यर्थः भाजनीयाविष्णुभज्ञादेयमन्नमवारितम् त्रिरात्र
मुत्सवः कार्यः पंचसप्तस्त्रथापिवा बलिश्च विधिनादेयो यथोक्तेन संरोतम् यथोक्तेन चलाच्च प्रतिष्ठाप्रकारेण न तोनिवेदयेद्यो भृतिमांल
क्षणान्विनाम् निवेदयेत् स्थापयेत् तत्सणादेव न जेऽन्तस्य दोषस्य शांतये संपत्तिर्वां विष्णुभौ पैसांतन्त्रकारयेत् अपास्य पिंडिकां पू-
र्वामन्यां तन्त्रनिवेशयेत् यद्द्वयायत्यमाणान्वयामूलिष्वान्वृताहरेः न दुत्यानत्यमाणान्वसामूलितन्त्रकोर्तिना यत्समाणान्वदाकारं तन्मव-
विं द्वुद्वरेत् तत्समाणान्वदाकारं तन्मान्त्रविन्यसेत् विहाय पिंडिकां पूर्वात्तदिनेचापरान्यसेत् द्वितीयेवात् तीयेवादिवसे स्थापयेद्विरिम-
सेत् अन्याद्विक-
अन्तर्कुर्वन्वद्यो विधिनापिनिवेशिते अनेनैव विध्यानेन लेप्यादीस्त्विवर्जयेत् कुञ्जलित्विताः प्रतिष्ठापिताः प्रतिमालेश्व्याः अन्याद्विक-
त्वयेत्तन्त्रनत्यमाणान्वदाकृति एष संक्षेपतः प्रोक्तो जीर्णोद्भारविधिस्तव सर्वेषामेव देवानां त्वषः साधारणः स्मृतः योजीर्णविधिनाविव-
सेत् स्तुत्यान्वानवोभुवि फलद्वयागुणतस्य मूलान्वास्त्वत्र सेशयः वापीकूपतद्वागानां संरथाम्नासदानय प्रतिमानां सभानां च संस्कृता-
योन्वरोभुवि पुण्यं शान्तगुणतस्य भवेन्मूलान्वासंशायः संशयोन्वनुकर्तव्यो जीर्णसंस्कारकर्मणि मूलादशगुणं प्रोक्तं पुण्यं कूपे प्रतिष्ठिते-
प्रतिमायां शान्तगुणं कूपादेव परिकीर्तिं प्रतिमादेव शगुणं जीर्णसंस्करणाऽद्वत् कूपप्रतिमयोदशासु णशान्तगुणयारत्यस्तमहत्वापे

स्याव्यवस्था अग्निपुराणे स्त्रस्थितं हः स्थितं चापि शिवलिंगं नचालयेत् शतेन स्यापि तं कुर्यात् सहस्रेण तनालनम् पूजादिभिर्मुखं
सुन्तज्जीणीयमपि स्त्रस्थितम् पूजयारहितं यत्तद्दुष्टमपि दुः स्थितम् अयं चालनभिवेष्टनविभ्यति तु कणशतसहस्रमध्ये तूक्तसरव्यय
त्वाङ्गोगने गेश्वाच्चाक्षेत्ववेव बहुपकारित्वाद्यः सहस्रं शताश्वमित्यादौ चाहल्येन दशनाच्चेति न्यायविदः शिर्द्वांतशोखरेतु होमगते
असंरव्यत्सुक्तं यदपितवेव अस्तरेमुनिभिर्देवि सत्त्वविद्दिः प्रतिष्ठितम् जीर्णवौष्यथवाज्ञविधिनापिनचालयेदाति तदसहस्रादिप्रति-
ष्ठापिन तद्यक्तिविषयम् न तु देवाज्ञद्यनिनाशो न तत्स्यानस्यापि ते दानों तनतादृशाव्यक्तिविषयम् जीर्णवौष्यकारोप्यवेव याम्येमंड-
पमीशेवा प्रात्यगद्यारेकतोरणम् विधाय हारपूजादिस्थं डिलेसंप्रपूजयेत् हारपूजादिशिवकुंभपूजां तमिति चिह्निकमः मंत्रान्मांतर्प्यसंपु-
ज्यवास्त्रदवास्त्रपूर्ववत् दिव्योलिंचबहिदत्वासमानम्यस्वयरुरुः ब्राह्मणानुभाजयित्वा त्रुशमुविजापयेत्ततः दृष्टलिंगमिवं शंभोशानिरुद्ध-
रणस्यचेत् रुचिस्त्रवास्त्रेविधिनाउधितिष्ठन्वमांशिव एवं विजाप्य देवेशं शमन्ति होमं समाचरत् मध्वाज्यक्षीरदूर्धाभिर्मूलेनाष्टाधिकं शतम्
न तोलिंगचमस्याप्य पूजयेत्यं डिलेत्वा लिंगं लिंगाधिष्ठितदेवतां स्थं डिलेत्वा स्याप्यत्यर्थः औं व्यापकेशवरायेति नाम्नाऽनेन शिवाच्चेनम् औं
व्यापकेशवरायत्तद्यायनमइत्याद्यत्यम् अंगमंत्राः न तस्त्रभिन्नतमन्त्रवान्यदेवत्ववं धतः सत्त्वः कोपीहयः कश्चिलिंगमाश्रित्यतिष्ठनि लिंगं त्यस्त्र-
शिवाज्ञामिर्बेष्टनं च चक्षु तु विद्याविद्येश्वरेः शंसुः शंभुरत्रभविष्यति सहस्रं श्रित्वा गच्छतः पाशपृतास्त्रवतः तु त्वाशां संबुद्धाप्रोद्यपश्चान्
कुर्वोजपेत्तवः ब्रह्मशिल्पापौ डिलिंगात्मकदेवताभागत्रयसंस्कारार्थं पाशपतास्त्रवेण शांतिकलशोदकेन देवं सप्रोक्ष्य कुर्वोः स्पृष्ट्वा हीम-

संरब्धशापाद्वयनमंचंजघेत् दत्तार्थंचविलोमेननत्वतत्त्वकांस्तः सुनिमूलीशिवरान् लिंगेषिंडिकासंस्थितान् गुरुः विस्मृज्यस्वर्णपा
शेनदृष्टस्तंभस्थानया रुद्धवावस्थानया नीत्वा शेवमंब्रेगृणनशनैः तज्जलनिशिपेन्मंत्रो तृष्ण्यर्घेषुहुयाच्छतम् रक्षांविधायतद्वाभि-
महापात्रुपत्तास्त्रवतः लिंगमन्यच्चतत्रस्यस्यापयेद्विष्टुरुः विलोमेनुपराङ्करवसङ्गकतत्वनत्वाकंतत्वतत्वापिप्रमूलीशिवराव
स्यन्ते सिद्धांतशोरवरे जीणेद्विष्टुविधिंवस्येसमासात्तत्रचादितम् इंशान्यादक्षिणेनापिमंडपं पश्चिमासुरवम् कुर्वीतपूर्वेवत्सवमेका
स्यन्वेवतोरणम् पूर्ववित्सवंस्तुभादि हारपालार्चनंदुर्यात्स्थंटिलेग्नोशिवार्चनम् इंशान्यार्चनंमंडपप्रतिष्ठापकारेण् मंत्राणांतपूर्णंकुर्वा
हास्तदेवार्चनंनया मन्त्राणादेवस्थापितकलानां अन्तर्बहिर्बलिंदधात् शिवभक्तान् प्रत्यतित्रिविक्रमः द्वि-
जान्कर्मकरादीन्यवतोविज्ञापयेष्ठिवं दोषेलिंगपिदंदुष्टं शांतिरस्वस्यचोत्पत्तौ तस्यादेवंविधानेनत्यपितिष्ठुमहेश्वर भवत्वतिव
चर्चेनप्रोक्तंतद्वयेष्टुरुः नेनशिवेनश्रोक्तंशातिभवत्वितिवचोषुरुभविष्टविज्ञाप्यवभिवंभज्याशांतिहोमसमाचरेत् मधुनाम्ये
नदुर्घेनद्वाराभिमूलमंत्रतः शतमष्टाधिकंमंत्रंप्रत्येकंषुहुयानतः मूलमंत्रसुच्चार्थेत्यर्थः विजिन्मधुरे साधेसामिधोषारमंत्रतः शां-
त्यर्थवर्तुलैकुंहसहस्रंषुहुयादुरुः अथवास्त्रेणमंत्रेणषुहुयाद्यात्तीस्ततः वभीयात्कंकणहैमंलिंगस्योनानकेकरे लिंगस्योनानकंकरंभा-
वयित्वातत्रहेमंकल्पणवभीयादित्यर्थः लिंगसंस्माप्यसपूज्यपूर्वोक्तविधिनाततः सांगंसंपूजयेद्वत्पास्यडिलेव्यापकेश्वरं लिंगाभितानि
स्मृतानिनाडयेदस्त्रमंत्रतः यानिकानिनिष्ठानितिष्ठंत्यलिंगके त्यत्काशिवाज्ञयातानिविद्वरेसुर्कः शिवो

ता नूतन प्रकारे णतस्मिन्नेव स्थाने पूर्वमजातीय दृव्य निर्मितं तन्मानं दाक्षात् लिङं गंता दृशीं च मिमांस्यापचेत् । अतिजीणामिति पूर्वेन्त्रिमयक्षमा
क्षात् पीवच्चालितलिंगमिति त्वं जो खदोषितलिंगमिति बाहुपादशिरोहीनामिति । यद्वृष्ट्यक्षमाणमिति सिद्धांतशोरवरोक्तः । अस्मादेव चाक्ष
निचयात् प्रतिपनिभ्रष्टो जक्षदोषाभावाच्च उभनिम्नस्य विषमस्थदिस्मृतानां च वै चाक्षनं तेषामेव सुच्चः स्थापनं च भग्नचूर्णयोस्तदपवादानां-
प्रतिपादनपूर्वकं नूमनानास्थापुनं उभेक्षाकलत्वे नन्दूषितत्वेन च उद्धारपुनः स्थापनविध्योरप्रवृत्तः । चालितच्चलितपातितपतितमध्यस्था-
नातुनोत्थारीनत्यागः किं तु तेषामेव सुनः स्थापनं उत्प्रतिपाद्य रासाज्ञवान्विद्वृष्ट्येन प्रतिपत्तिविध्यप्रवृत्तेभ्व एतेन वै नदीवेगोन्मत्तशस्त्र-
चोरहस्त्याद्यपत्त्वतानां लाभेतान्येव पुनः स्थापनीयानि तेषामस्ताभे ता दृशान्यन्यन्यानिस्थाप्यानि निषिद्धस्पर्शदृष्टिनिषिद्धजलस्य-
दृष्टिप्रसन्नतजदृष्टिपतिताद्यन्तिष्ठेष्व विष्युच्चादिदृष्टितानां स्वस्थानस्थितानामेव पुनः संस्कारोनां द्वारोनाप्रतिपत्तिः अतिजीणामि-
ति पीठाच्चालितमिति त्वं जो खदोषितलिंगमिति पूर्वेन्त्रिमयमात् अस्मृत्वा तानामेवत्वैव संस्कारसंभवाद् स्थलातरनयनविध्यमा-
चाच्चलितस्याविहृतस्य च विधक्षतादेरप्येवमेव स्थानाच्चालितस्य त्रुपुनस्त्रवेष्व व्रतिष्ठास्थानां तरविध्यानाजायाच्चलितस्य विहृतस्य च त्व-
गः साहृषस्यान्यस्य प्रतिष्ठा स्थूलपूर्वपिंडिकात्मशिलयोरप्यद्वारः प्रतिपत्तिविधिनापिंडिकां तरविधिनिवेशन्व व्यगेतु पूर्वपिंडिकादीनां भग्न-
स्त्रेष्व भवेव पिंडिकादीभावेतु पिंडिकादीतरस्यापनमात्रमित्यादिष्ठुष्टलिंगनामित्यभिषुराणवाक्यात् सिंगोषीठादिकेवा पीतिसिद्धांतशेषवरो-
क्तेः पूर्वापिपरित्यजेदिति हयशीष्वाक्यात् स्वर्णादिनिर्मितमंगद्येतु न नैव सुवर्णादिनातात्शेषतरिमाणेच सिंगादिष्ठुतात्वैव पुनः स्थापनविधिनेव सु

वर्णादिनामाहृशंकर्तुं न शब्दयते तदासमुद्रेनि क्षिपेत् रत्नजातु ससुद्धरावक्षेपत्वा रत्नजायदिदधापि स्वकर्णनि न जहानि तदासेवस्याव्येति
निविक्रमः लोहाद्यं छिन्नागमिति सिद्ध्यं न शेरवरवाक्यात् भातुजां रत्नजावा पीति हयशीषवाक्यात् इति जीर्णो नद्वारविधिः अथास्य
प्रयोगः यजमानउद्वार्या दृक्षिणस्यामीश्चान्यावामश्चिमद्वारैकतारणमडपतनमध्यसागवदिपूवभागेव तुलचतुरस्त्रिवापश्चिमवास्तुपीढु
न रवालुकाया : स्थंडिलचक्रत्वा देशकाञ्चादिस्मृत्वा मौलफलच्छत्तु गुणफलकामात्यप्रतिमायां तु दशगुणफलकामोवाजीर्णादिदोषदु
ष्टलिंगस्यप्रतिमायावा उद्वारसुच्छयणकीर्ष्येइति संकल्पयेत् पिंडिकाहृष्टगरुडप्रासादकलशोषु ईश्वरप्रीतिकामइति विशेषः सर्वत्र श्वर-
शीतिक्षमोवा न नोगणशापूजास्वस्तिवाच्चनमात्रकापूजननादी आत्मानिनृतनप्रतिष्ठावल्लत्वा न ददेव ब्रह्मान्नायसदस्यान्दृग्निंशत्वोऽशास्त्रो
चतुरोवाक्त्विजो द्वारपालांश्वाष्टैचतुरोवाहत्वा वरुणालंकारमधुपकार्दिभिस्तान्यूनयत् अथाचायोमंडपपूजादिशिवकुम्भपूजानंहृत्वा
वास्तुमंडपेमहावेदान्वदेवतास्यापनंहृत्वा पीठदोप्रणवेनासनपूजनंहृत्वा ओंव्यापकेश्वराय एत्येहिनमः ओंपकेश्वराय त्वदयायनम-
ओंव्यापकेश्वराय शिरसे स्वाहा ओंव्यापकेश्वराय शिरवायेवषट् ओंव्यापकेश्वराय कवचाच्छु ओंव्यापकेश्वराय अस्त्राय फट् इति मन्त्रः
शिवमर्चयेत् देवतातरोद्धारसूलमन्त्रणान्वयेत् ततोऽग्निसंस्याप्य लिंगचालनार्येलिंगमन्त्रणातित्यहुति सहस्रंहृत्वा मंडलदेवता हृष्मणै
र्णाहुतिंचक्रत्वा जीर्णजग्नमिददेवसर्वदोषावहन्तुणां अस्योन्द्वारेकृतशांतिः शास्त्रेस्मिन्कथितात्वया जीर्णो नद्वारवेद्यानंचन्तपरा दृष्टिवद्य
नं तद्वापिष्ठिन्देवं प्रेत्वा मितवाज्यया देवस्य जीर्णदोषभावयित्वा शिल्पियुतः शिवं सांगविसृज्य यजमानस्य सर्वर्णकं कणं वर्त्वा सी

वर्णरवनिन्द्रेणोरत्यरथमारोप्य तस्त्वा ये पर्यंतदेशो हस्तमूलेगापनदीन्हदेवा मदेवेति क्षिपेत् प्रतिमांतु प्रणवेन क्षिपेत् दास्त्रं चेत्तदुत्तरेदहेत् रक्षणं
 स्तिं गंयदिनिजकां निमज्जहदेव भवति तदातदेव पूर्ववत्स्यापयेत् सुवर्णादिमयं तदेव साग्रहत्वास्यापयेत् प्रासादेत्वयं विशेषः प्रासादं मन्त्रवत्वं इन्द्रूपि
 यस्यावासंयोज्य चृत्तज्जप्रासादसिद्धिपर्यंतरवद्दादिकमन्त्रयित्वा प्रासादेस्त्रिन्द्रेव इन्द्रिमन्त्रान्ययास्यानं प्रतिष्ठाकालेन्यस्ययमानमभिषिन्च्य
 ततोलिंगं प्रातिमावात्मेव विधिवत्स्यापयेत् फ्राद्योरित्यादिमन्त्रान्यठित्वास्थिराकृत्यवहसंपूज्य भार्थयेत् ज्ञानतोज्ञानतो वृषभियोक्तं नकृतं यदि त
 त्स्वर्वपूर्णमिवारक्तत्वसादान्महेश्वर कृद्वराजः प्रजानान्वशानिर्भवितु सर्वदा जस्माकं शिल्पिनान्वेव संप्रीतो भवत्सर्वदीनि ॥ इति श्रीमेग
 रवं शावतं स श्रीमहाराजाधिराजभगवंतदेवादिदृमीमांसकशंकरभट्टात्मजनीलकंठविरचितेश्रीमद्भगवंतभारकरप्रतिष्ठामपूर्वमेष्टमः समाप्तः ॥

॥ अथास्यानुक्रमणिकालिख्यते ॥

१	मंगलाचरणम्	२	आचार्यादिवरणम्	३.	हारपाल जाप्यस्त्रकानि	५	स्मानमंडपप्रवेशः	६	देवस्त्रपनविधिः
१	प्रतिष्ठाकालनिर्णयः	२	स्मानमंडपप्रवेशः	३	दिक्षपालपूजा-	५	अभिषेककलशस्यापनं	७	आपाहनादिपूजा-
१	अथसंभाराः	२	मंडपपूजा-	४	वास्त्रपूजा-	५	देवानयनं-	७	देवस्त्रपनविधिः
२	प्रधानसंकल्पः	३	हारपूजा-	४	वास्त्रहोमः	५	तीर्थविहानं-	७	यागमंडपप्रवेशः

अ-क
२६

७ देवशयनविधिः
८ होमः
९ अयन्यासाः
१० प्रणवन्यासः
११ व्यात्तिन्यासः
१२ स्वरन्यासः
१३ मातृकान्यासः
१४ नस्त्रन्यासः
१५ ग्रहादिन्यासः
१६ कालन्यासः

९ तोयन्यासः
१० विद्यान्यासः
११ देवयोनिन्यासः
१२ मूर्तिन्यासः
१३ वैष्णवेविशेषः
१४ शक्तिन्यासः
१५ मूलमंत्रन्यासः
१६ दूदशास्त्रन्यासः
१७ जीवन्यासः
१८ गायत्रीन्यासः

१० मंत्रन्यासः
११ कलाचतुष्टयन्यासः
१२ अथोरकलान्यासः
१३ निद्रावाहनम्
१४ लोकपालबलिः
१५ आवरणपूजा
१६ मूर्तिणा
१७ समिदादिहोमः
१८ कूर्मशिलार्दिनामधिवा०

१४ श्रासादध्यानं
१५ श्रासादोत्सर्गः
१६ ह्रीतीयदिनकृत्यम्
१७ पिंडिकास्थापनं
१८ नदंगहोमः
१९ देवप्रवाधः
२० देवस्यापनं
२१ देवप्रार्थना
२२ परिवारदेवतास्थापनं
२३ तदंगहोमः

१६ आवाहनादिपूजा
१७ देवस्यनामविधिः
१८ नैमित्तिकशायमित्तं
१९ आचार्यपूजा
२० ह्रीतीयादिदिनलेपाः
२१ चतुर्थीकर्म
२२ शैवचैदपूजा
२३ चलप्रतिष्ठा
२४ जीर्णाञ्छारः
२५ इत्यनुक्रमणिकासमाप्ति

हें पुस्तकमुंबईयेथे शके १७-६ रक्कासीनामाब्देश्वावणकृष्णपक्ष ११ शनिवारीं कृष्णशास्त्रीर्गुर्जरयाणी आपत्याशिलायंत्रां न सुदृढकेलेखसे छैः

ॐ इति प्रतिष्ठाम यूरवः समाप्तियम् ॐ ॥